

9 789926 495336

STANISLAV VUKOREP

BACI JEDNU I PRO STRANE

KNJIGA III.

ANEGDOTE I ŠALE HRVATA IZ HERCEGOVINE

STANISLAV VUKOREP

BACI JEDNU I PRO STRANE

KNJIGA III.

maticahrvatska

STANISLAV VUKOREP
BACI JEDNU I PRO STRANE
KNJIGA III.
ANECDOTE I ŠALE HRVATA IZ HERCEGOVINE

Nakladnik:
Ogranak Matice hrvatske u Čitluku

Za Nakladnika:
Andrija Stojić, prof.

Recenzenti:
Prof. dr. sc. Marko Dragić
Prof. dr. sc. Domagoj Vidović

Urednik:
Andrija Stojić, prof.

Lektura i korektura:
Neđeljka Batinović, prof.

Tisak:
Fram-Ziral d.o.o.

ISBN 978-9926-495-33-6

CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i
univerzitetske biblioteke BiH pod

ID brojem 57699590

STANISLAV VUKOREP

BACI JEDNU I PRO STRANE

KNJIGA III.

ANEGDOTE I ŠALE HRVATA IZ HERCEGOVINE

mh
maticahrvatska

Čitluk, 2023.

PROSLOV TREĆEM DIJELU

Baci jednu i pro strane – III. dio nastavak je anegdota, šala, priča i pjesama iz Hercegovine. Kako su čitatelji dobro primili prva dva dijela iste tematike (prva je knjiga imala dva izdanja), učinio sam i treći nastavak (knjigu), prvenstveno zato što sam, dok sam radio na knjizi *Školstvo općine Neum*, zapisivao i anegdote učenika i učitelja, koje nisu objavljene u spomenutoj knjizi pa bi bilo šteta ne objaviti ih. I čitatelji su poticali autora da nastavi snimati i zapisivati i drugu vrijednu građu (priče, legende, mitske predaje, basne itd.), ali je ta knjiga za sada još u rukopisu.

Neke školske anegdote objavljene su u mjesnom listu *Glas Hutova*.

U drugoj knjizi anegdota i šala objavio sam i uvod iz prve knjige, u kojemu sam spomenuo sve autore s ovih prostora koji su se bavili ovom tematikom.

Anegdota je kratka priča koja najčešće šaljivo, humoristično i satirično kazuje o nekim osobama i događajima. Srukturom i tematikom bliska je nekim pričanjima iz života i šalama.

Šala je vrsta usmene priče koja na humorističan, ironičan i satiričan način kazuje o osobama, događajima i pojavama. Izriče se prozom, ali i stihovima. Može ih se podijeliti na: šaljive bajke, šaljive basne, šaljive novele, šaljive predaje.

Iako se ta baština počela razmjerno kasno znanstveno proučavati kao grana književnosti, u životu našega naroda i u razvoju naše kulture odigrala je vrlo značajnu ulogu. Anegdote i šale

kao književni žanr pripadaju usmenoj narodnoj književnosti, onoj književnosti koju je hrvatski narod još u pradomovini počeo stvarati. Tijekom stoljeća narod je sve to brižno čuvao i njegovao, jer zatrti narodno pamćenje bio je cilj svakog tuđinskog vladara.

Za hrvatski je narod usmena književnost predstavljala pisanu knjigu, novine, školu, učene i zabavne sastanke, dakle, sve ono što je grad mogao imati, a što selo nije imalo.

Usmenu književnost u Hercegovini stvarali su naši domaći ljudi po selima, koji su disali sa svojom zajednicom i svim njezinim pitanjima, a mogli su i znati izraziti sve nevolje i težnje svoga naroda na jasan i razumljiv način.

Opći je trend u svijetu proučavanje nematerijalne kulturne baštine (usmenih predaja, običaja, obreda, tradicijskih obrta), koje je, prema UNESCO-ovoj Konvenciji iz 2003., ključan segment prepoznavanja i definiranja kulturnih identiteta koji su osobito ugroženi. Na nužnost očuvanja baštine u 21. stoljeću poticao je i papa Ivan Pavo II.

Svjedoci smo teškog i zahtjevnog vremena koje na nas ostavlja velike posljedice. Svi smo mi težili boljem pa tako danas živimo uglavnom u virtualnoj stvarnosti, u svijetu interneta, facebooka, televizije, računala, pa smo odlično informirani, ali je to sve vremenom istisnulo prave životne vrijednosti – stisak ruke, razgovor i šalu čovjeka s čovjekom. Sve je manje razgovora o tome što osjećamo, o čemu razmišljamo, čega se bojimo, što nas veseli, a što nasmijava.

Vrijeme i okolnosti koje su dovele do nastanka prve knjige šala i anegdota i njezino pozitivno djelovanje na čitatelja potvrdili su narodnu

izreku: „Humor je sol života, bez njega je život tužan“.

Iz istog je razloga nastala i druga, a evo i treća knjiga, pa bih prenio iz druge knjige mišljenje jedne djevojke iz urbane sredine: „Sinoć sam uzela vašu knjigu da pročitam nekoliko šala, međutim na kraju sam pročitala cijelu knjigu. Totalno je zabavna i to je baš ono šta čovjeku najviše treba u ovim ne tako lijepim vremenima, život iz jednog vedrog humorističnog kuta. Čestitam i hvala.“

Jednom mi je prijateljica koja radi u muzeju *Vjetrenice* ispričala kako se čovjek bez dvoumljenja odlučio za moju knjigu.

Prezentirajući posjetiteljima sadržaj ponuđenih knjiga, knjigu *Baci jednu i pro strane* predstavila je ovim riječima: „Nekoliko psihologa i psihijatara ovu knjigu preporučuje korisnicima s određenim poteškoćama. Praksa je u nekoliko slučajeva zabilježila smanjen broj korisnika psihijatrijskih usluga.“

Pri završetku ove knjige sretnem se s jednim prijateljem koji mi veselo reče: „Neki dan trebam posjetiti jednog bolesnika i mislim se što mu ponijeti. Sjetim se tvoje knjige *Baci jednu i pro strane*. Bolji i korisniji dar nisam mu mogao uručiti!“

Ako uspijem čitatelje ugodno oraspoložiti, bit će mi vrlo drago!

Autor

MLADO-LUDO

*N*ekada se govorilo:

Mlado-ludo, kad ostari, pamet ga ostavi. Nikad se dozvati pameti.

UBIO BIH JA NJU PO BOGU, ALI SE BOJIM VLASTI

*L*judi su se bojali vlasti, žandara i milicije u dvije Jugoslavije. Koliko, najbolje je kazao Niko kad je našao Rosine ovce u svojoj Grahovači. Došavši doma kazuje ženi:

- Anđela mi, ubio bi je da je našoh kod ovaca!
- Oči ti iskočile, kud ćeš je bit’? Je li te Boga strah? – govori mu žena
- Ubio bi ja nju po Bogu, ali se bojim vlasti! – ljutito će joj Niko.

ONO TE DOČEKALO, KAD SE VRN'O DOMA

*I*šli Jozo Njavro, Boko i Vide Maslaći pred Prvi svjetski rat nekim poslom na Cetinje (Crna Gora). Kad su prolazili kroz neko selo, čuli neobičnu vrisku, nabrajnje, lelekanje (običaj u pravoslavaca kada netko umre).

Nisu oni znali za taj običaj pa upitaše neku pastiricu:

– Đevojko, kakvo vam je ovo veselje?

Ona ih pogleda pa će ljutito:

– Ono te dočekalo kad se vrn'o doma!

KAKVE OVO 'TICE PO KIŠI LETE

*N*apali četnici Hutovo 1942. s Orlovića, Pri-soja i Treštenice. Nisu smjeli sići niže pa odoz-gor puškarali. Kiša padala, a Prčkuša Noković i Danićuša Konjevodova stale bježati da se negdje sakriju. Fijuču metci pokraj njih, a Prčkuša će:

– Moja druge, kakve ovo 'tice po kiši lete?

AH, TU, SAD, SAD

*Z*austavio se putnički vlak na jednoj popovskoj željezničkoj stanici i putnici ulaze. Pokraj prvog kupea čuju oni:

– Ah... tu!

– Sad, sad! Tako, tako!

Zastanu u čudu, a pomislili što i vi! Kad opet ženski glas:

– Tu, tu! Sad, sad! Taako, taako.

Odškrinu vrata kupea, povire, kad baba češe babu po leđima.

Češanje starih bilo je stalna dužnost djece.

ODOK LEĆI DOK SE VIDI!

*A*gregat koji je proizvodio prvu struju u Hutovu radio je do 10 sati uvečer. I da je bilo ne znam kakvo sijelo, Ruža Čolića upitala bi koliko je sati pa nadodala:

– Odok leć dok se vidi!

ANDRIJI JE POSLJEDNJEM SVIJETLILO

*G*ašpo Katić, meštar na agregatu, reći će da je posljednju noć svijetlilo kad se Andrija Konjevod ženio. Mila reče da je to bilo 22. veljače 1966. I Andrija bi to sigurno potvrdio, ali je bio na jezeru, nismo ga imali kad čekati.

ISTOBITAN S OCEM

*D*ragan radio s društvom oko loze (ta ne izlazi iz vinograda) u Vrutku i u povratku kući, umorni, žedni, svrate u trgovinu popiti pivo. Zateknu tada uobičajeno društvo, u kojemu je bio i Mato. Mato, rječit čovjek, znao je lijepo pričati i uvijek je imao glavnu riječ. Ispričao je što je namjeravao te otišao kući. Kratko iza njega dolazi mu sin Josip, također dobre retorike, koji se odmah uključio u razgovor. Dragan malo odmorio pa će Josipu:

– Ti si, Jozo, *istobitan* s ocem.

NEJEDNAKI JANJCI

*Z*a vrijeme Drugog svjetskog rata talijanska je vojska u Hutovu imala svoju vojarnu. Vojnici su bili skloni trgovini i razmijeni dobara, ali su bili posebno spremni dobro platiti mačke, koje su im bile specijalitet. Naš narod nije mogao ni zamisliti da bi netko jeo mačke pa kada bi se tko zatekao s Talijanima na gozbi s mačjim mesom na jelovniku, oni bi (da zavaraju) rekli:

– Ovo su nejaki janjci.

SVE ĆE BITI NA GUVNU

*P*okojni Vide Marčinko zvanj Mazanik i ja bili poljari u Popovskom polju za granice gluminsku i dobrodoljsku. Vide mi govori:

– Stanko, Bog te ne ubio, moramo i na onu stranu (u Dobrodoljsko)! Doći će voda! Poveo Vide kulaša konja, ne zna se koji je stariji, on ili konj. Objesio i dva harara, i ja pošao za njim.

– Će ćemo? – pitam Vidu.

– Pod Dobri Do u Miška Šanje po poljarinu.

Ne znam ja da Miško tamo ima samo pola rala zemlje (oko 1,5 duluma).

Došli mi k Mišku, a došla i voda. Desetero čeljadi diže kuruz iz vode...

– Oklen ti, Vide, sad? – pita ga Miško.

– E, evo ja i ovi mali bili poljari pa došli po poljarinu.

– Znaš li ti Vide da ja imam samo pola rala na ovoj strani i imam ti dati 2 kila kukuruza.

– Mali, gdje ti goniš kukuruz? – pita mene Miško.

– Sve kod Vidina saladža, onda ćemo odatle dijelit.

Miško govori Šćepi:

– Daj nabi dva puna harara žita i nek mali goni doma.

– A zakona ti! Ja! Će sam ja bio cijelu godinu?

– pita ga Vide.

– Nema! Sve će bit na guvnu – njemu će Miško.

OVDJE ODIJELA KUPUJE I POGREBNIK

*N*avratio Ljubo N. na pijacu u Čapljini s namjerom da kupi odijelo. Obilazio štandove s robom i došao do štanda s odijelima pa će trgovkinji:

- Kupio bi odijelo.
- Imamo dobra odijela po sto maraka, a ovdje kupuje i pogrebnik NN.
- Neću, neću, ne trebaš donosit, ne treba mi odijelo!
- Pa samo pogledajte – uporna je trgovkinja.
- Neću, neću, ne treba mi! – i ne okrećući se otišao s tržnice!

IMA GOSPA I PAMETNIJEG POSLA

*P*oslije Drugog svjetskog rata bila je česta pojava Gospinih *ukazanja*. Nije to ni čudo kad se zna kroz kakve je kalvarije prolazio hrvatski puk i u kakvu je psihičkom stanju bio. Na mjestima ukazanja pojedinci bi padali u zanos.

Pukla tako priča da se Gospa ukazala u Crnoglavu. Neka žena u zanosu zagrlila psa, neke žene raspletale kose. Iva (Raičuša), žena Šćepana Begovića Maslaća s Cerovice, htjela bi u Crnoglav. Govori mužu da bi i ona išla u Crnoglav, tamo se Gospa ukaziva.

– Hajde ti, moja Ive, ima Gospa i pametnijeg posla nego dolaziti u Crnoglav – njoj će Šćepan.

VRUTAK I ZABLATAK

*L*uka Konjevod, Zgradski, odselio u Bjelimiće, u selo Sopot, zaselak Štrbina (oko 1912.).

Pričaju, zbog zuluma, a netko će reći i radi voća. U posjet mu došla sestra Božica (udana za Maslaća Blanića). Luka pokazuje sestri dva kazana pekmeza i govori:

– Sestro, ovo mi je jedan Vrutak, drugi Zablatak.

NEĆE VLADA, NEĆU NI JA MLADA

U ne tako davna vremena sramota je bilo ne služiti vojsku. Ako je momak nije služio, teško mu je bilo naći djevojku za ženidbu. Takvima su cure pjevale:

– Neću momka koga neće vlada,
neće vlada, neću ni ja mlada.

Služenje vojske bilo je ponos!

HAJDE JADNA, ŠTA SAM POJELA

*R*azboljela se baba Marčinkova zvana Svitavka (s Mokrog) i leži u krevetu. Dolazi joj jedna od nevjesta pa je pita je li išta ručala, može li jesti?

– Hajde jadna, šta sam pojela, dvije krmeće noge!

ODE MOJIH 200 KM

*Z*alagane¹ ovce protiv neke bolesti i razgovaraju o tome dvije naše susjede pa će jedna drugoj:

– Fala Bogu, neka su i ovo uradili.

A druga će:

– Neka, ti! Fala Bogu, ali ode mojih 200 KM!

¹ Davanje tablete ovci protiv metilja.

UVEČER U KANTU ŽENA MUZE KRAVU

*N*e tako davno slatkiši su se po selima trošili u posebnim prilikama, kao za Božić i prigodom neke fešte. Školska bi djeca u trgovinama mogla samo gledati slatkiše i zamišljati njihov okus. Netko je ponekad i kupio što slatko pa tako i neki čovjek iz Bjelimića kantu marmelade – nije bilo pakiranja u teglama. Jutri donio čovjek kantu marmelade kući, a uvečer u kantu žena muze kravu.

I NOA JE BIO MUSTAPIĆ

*P*red samo zaključenje lista (*Glas Hutova*) dobismo poruku, vjerojatno reakciju na Mustapića hvalu, na skupu!

– Ne znam, da možda napomenete da je ona godina (1694., nap. ur.) samo zabluda. Na sljedećem skupu objelodanit će se podatak o postojanju od prije Krista.

Ta i Noa je bio Mustapić.

DONJE SELO POSTAJE IBIZA

Neki Donjeseljani svoje selo namjeravaju preimenovati u Ibizu, kako se zove otok ljubavi na Sredozemlju. Neki stanovnici ovoga hutovskog predgrađa često viđaju ljubavne parove u svome krajoliku. Mi bismo im preporučili da otvore radno mjesto čuvara plaže u ljetnom periodu.

MLADO LUDO

*N*ekada se govorilo:

– Mlado ludo, kad ostari, pamet ga ostavi. Nikad se dozvat pameti. Nisu ni godine što su nekad bile! Nit ga možeš vilati, nit sedlati (rekli bi za svojeglave ljude). Dabogda imao pa ne imao. Kad ne imao, selio se!

Rekli bi stari:

– Pomozi sirotinju, ali joj ne kazuj da si pomagao, osramotit će te! Pomozi sirotu na svoju sramotu!

DOBAR BI TI BIO POLITIČAR

*P*oslije utakmice ženskih nogometnih ekipa Hutova i Ravnog, u Ravnom, od prijatelja iz Zagreba (Šolovac rodom, Popovac podrijetlom, da se zna za koga navija) dobijem poruku s pitanjem:

- Tko je pobijedio u Ravnom?
- Hutovke, 3:1.
- Kad je Hutovski triput više nego Ravanjki!
- Nas je bilo manje. Mi igrali s 5 isgračica, oni sa 6.
- A onda, bit će da su vaše mlađe?
- Naše su bolje.
- Dobar bi ti bio političar!

KOMIŠA LI SE, NIKO

*P*okojni Niko Noković uz gonik orao njivu Područanicu u Vrutku. Jakno volove, sjeo na branu i zapalio cigaru.

Naišla pokojna Draga Mustapić pa ga upitala:

– Komiša li se zemlja, Niko?

– Piša, piša (pišao vol) – odgovori joj Niko, koji je bio malo nagluh.

DAJU, DAJU

Čuvao Niko goveda ispod kraja iznad Jezera-
ca u Vrutku. Draga Mustapić pošla na lokal na
Vaktarnicu pa ga uitala:

- Niko, kud je put na Vaktarnicu?
- Daju, daju – njoj će Niko.
- Odnijeli te t..... Nisam te pitala daju li ti se
goveda čuvati, nego kud se ide na Vaktarnicu.

PRUGA NAS JE NAUČILA RADITI

*G*rgo Raič upamtio je izgradnju željezničke pruge pa bi rekao učitelju Osmanu Bajgoriću:

– Učo, nikad mi nismo voljeli raditi. Jedi pure i luka, sjedi i gledaj u sunce! Zaposlili smo se na željeznicu kao pružni radnici i pruga nas je naučila raditi i naučila redu i odgovornosti.

NIJE MOJA BROKA

*N*a derneku na Trebinji djevojka nosi vode u kanti. Momak je zaustavlja i pita je hoće li mu dati vode da se napije.

– Nije moja *broka* – njemu će djevojka.

– Kako nije tvoja *broka* ako mi ne daš vode da se napijem.

Ne znao momak da na Trebinji limenu kantu za vodu zovu *broka*, a *sić* u Gracu i u Maslaća na Cerovici.

IDEM NA URU

*D*vojica Popovaca otišla u škole, jedan u Mostar, drugi u Dubrovnik. Jedne nedjelje sretnu se u rodnom selu Mostarac i Dubrovčanin, i Mostarac upita Dubrovčanina:

- Kad ideš u Dubrovnik?
- Idem na *uru*!
- Nisam te pitao čime ideš, već kad ideš!

DOŠLI U DVI RIČI

*V*ratio se momak iz prošnje djevojke i netko ga upita je li je isprosio.

- Došli u dvi riči:
- Hoćeš?
- Neću!

RAVNO IH SE OSAM UZDA U NAŠEG IVU

*Z*ene su nekad, dok je bilo sreće i dok je Bog hodao po zemlji, uspješno hvalile, radile marketing za momke i djevojke iz svoje kuće, kako bi se dobro oženili ili udale. Evo kako je to radila Ruža. Srele se Ruža i Luca, i Ruža s pika Luci:

– Moja druge, sinoć smo nešto računale. Ravno ih se 8 uzda u našeg Ivu!!!

A današnje žene govore:

– Ona mi otpala (ruka) kojom je pokazala (djevojku ili momka).

Ovome ne treba komentar.

MALI, EVO KAMION, VOZI, ALI NE PRETOVARAJ

U Đuke Morovića došao unuk iz Dubrovni-
ka. Dijete bi se igralo i govori djedu:

– Djede, daj mi kamion da se igram!

Misli se Đuka što će, kako unuka zadovoljiti?
Tada još nije bilo tvorničkih igračaka, ali se
Đuka dosjetio. Našao žabu kornjaču, probušio
joj otraga oklop, napravio od drveta malu pri-
kolicu i daje je unuku:

– Mali, evo kamion. Vozi, ali ne pretovaraj!

NEKA SE STIDE ŠTO SU RADILI U LJUBAVI

*T*elal grada Ljubuškog pjeva i kaže:

– Čuj i počuj, narode grada Jubušskog, šta se desilo četvrti četvtog ćeteres ćetvte u gradu Jubuškom. Dalibegov kenac potjero Nezirevu kenu i učero je u porezni ured. Tamo smiješala stolice, stolove, pera i nalivpera i teke i napravila velik agaret, ćóće, ne treba ti pričat. Ako se to ikad više desi, Dalibeg i Nezir bi će juto kažnjeni, a kena i kenac okrenuti niz grad Jubuški i neka se stide šta su radili u jubavi.

KAŽNJEN DOŽIVOTNO

Pričao Mato, pokoj mu duši, da je bio zarobljen u Prvom svjetskom ratu u Rusiji. S njim zarobljen i neki Slavonac. Razgovarao s tim Slavoncem pa mu se on hvalio kako ima ovo doma, ima ono, ima svega.

– E, znam i ja lagati! Pričam ja da sam bogat na kući, da imamo svega. Došlo vrijeme, pustili nas iz zarobljeništva, vratio se doma. Kumim te Bogom, treba jesti, *ljeda* te *na partiju* raditi (održavanje pruge na željeznici). Treba živjeti. Godinu-dvije, oženio se, i u Turkovićima na stanici prosijavamo leš (otpad odugljena izgorijelog u lokomotivi). Približava se putnički vlak odozdo, te ubrzo stade.

Iznenada netko iz onoga vlaka dovikuje:

– Konjevod! Konjevod!

Kad ja pogledah, onaj moj kolega iz zatvora iz Rusije. Šešir, kravata, kraj njega žena... Imam i ja ženu, ali drugo ništa.

– Konjevod, otkuda ti ovdje pobogu?

- Ivane moj, kažnjen.
- Pa koliko?
- Doživotno.

BOG TE SAČUVAO

*B*og te sačuvo kuge, glada, rata i zle godine.

Bog te sačuvao

sjekoških ribara,

svitavskin mlinara,

Maslaćeva pijanstva,

Ivankovića *nereda*,

Menalove hvale i Jurkovića galame.

Bog te sačuvao

Zekića mlinara, mramorskih pčelara.

Bog te sačuvao

Pedića *bilje* i Njavrina poštenja.

Bog te sačuvao

Bokića bogatstva, a posebno te Bog sačuvao
Špičića i Buljkića.

Bog te sačuvao

Šturalovih moliboga.

I Bog te sačuvao

Kuzmanova zvona,
Obradovića pjevača i
Previšića guslača.
Bog te sačuvao
gluminskih zidara i planištara.
Bog te sačuvao
hutovske ženskarije i
Obadove muškadije.
Bog te sačuvao Matića bukare.
Selo Gradac i Ćukova greda, tu Ćikale opjevati
treba.
Bog te sačuvao iz Glavica klačinara
neumskih trgovaca...
od svega te Bog sačuvao.²

² Priopćio 2016. Anđelko Obradović (1937.), rođen u Bajovcima, živi u Čapljini. Nabraljicu čuo od Đuke Obradovića prije 60-tak godina, koji ju je pjevao uz gusle.

NE MORE TI NIKAKO BIT' NAOPOSLEM

*S*ilvo Obradović znao je posavjetovati:

– Sinko, ako igdje pođeš, a bio ti dalji put, najprije se prekrsti. Izađi pred vrata i prekrsti se. A kad pođeš i usput sretnoš zeca, Nj... ili dumu, odmah se vrati doma. Ne može ti nikako biti asuli³.

³ Dobro

DUMO, AKO TI SMETA, JA ĆU GA UGASITI

*P*ita don Đuro Kulaš Matešu Begića u crkvi u Gracu:

-Hajde mi, moj Mato, reci zašto gori Vječno svjetlo?

-Dumo, ako ti smeta, ja ću ga ugaziti! – pokorno će mu Mateša (izvan Graca bio je Matiša).

JA MISLIM, DUMO, DA SU ONI VRŠNJACI

*V*jeronauk je za mladence u Gracu 1970. godine, a pitanja su iz Katekizma, oko 360, pa kome koje zapadne.

Don Đuro pita:

– Jure, hajde ti meni reci. Bog Otac, Bog Sin i Bog Duh Sveti, koji je stariji?

Jure se zamisli i odgovori:

– Ja mislim, dumo, da su oni vršnjaci.

SLADOVIČA JE NATJERALA ČOVJEKA...

*M*omak je radio u Gradu i došao kod rodbine u jedno naše bivše selo. Izuo obuću da odmori noge pa će mu stopanica:

- Moj Petre, što ne opereš noge?
- Sladoviča je tako natjerala čovjeka da se okupa pa umro. Volim ja još živjeti – odgovori joj.

A, SEKO MOJA, NE VRAĆA NI ON BANKU

*S*rele se dvije Zapoljske gospođe na vratima jedne trgovine u Hutovu.

– Svi ovdje krađu, samo Boško ne krađe – Neđa će Senki.

– A, seko moja, ne vraća ni on banku – njoj će Senka.

IMA LI NA TREBINJI KOMUNISTA

*K*od Burića u gostionici u Ravnome redoviti su gosti bili Miloš Ćorić, šef stanice, poznati zafrkant, i Miloš Bakotić, umirovljeni SUP-ovac. Sjedili bi zajedno kad bi igrali karata, a imali su svaki svoje mjesto u gostionici. Zafrkavali bi svakoga tko bi ušao u gostionicu, posebno one koji bi došli iz Grada. Nitko nije mogao izići s njima na kraj, a ni njih zafrkavati. Jednog dana uđe u gostionicu Jošo s Trebinje. Bio je mentalno bolestan, ali njima dvojici zanimljiva meta zafrkancije. Jedan ga od njih upita:

- Jošo, ima li komunista na Trebinji?
- Ima dumo i Miško Škurla – kao s nokta će Jošo.
- Kako bolan Jošo?
- Kad nisam imo šta jesti, dao mi je Miško Škurla. Kad nisam imo šta obući, dao mi je dumo.

Ostali su njih dvojica bez riječi.

ČULA, REKLA-KAZALA

*B*io je sastanak svećnika i don Đuro Kulaš iznosio nekakav problem. Dumo Stjepan Batinović prekinuo ga:

– Hajde, bolan Đure, ja mislio ti ćeš nam nešto ozbiljno ispričati, a ti čula, rekla, kazala.

Na to će mu don Đuro, pomalo uvrijeđeno:

– Hajde, don Šćepane, ta u tebe je *Dumo i njegov narod* sav rekla-kazala!

JA U SLUŽBU DOĆ NE MOGU

*R*adio neki Pendo kao ložač na lokomotivi u Dubrovniku. Napio se i nije došao u službu (a to je bio prekršaj za koji se istog trenutka znalo u direkciji u Mostaru). Nema ložača, ne ide vlak!

Pendo javio:

– Kiša pada, hvala Bogu, ja u službu doć' ne mogu!

JESI LI TI ONI TERKEŠ?

*S*nimao Vlatko Filipović film *Moja strana svijeta* u Ravnome i uzeo za statiste Ravnjake. Među njima je bio i otpravnik vlakova Vide Terkeš, vrlo popularan tada u Ravnome. Pjevali bećarac, ali nije stavljao Vidu u prvi kadar? Među glumcima bio i Beograđanin Cane, mangup. Došao u neke slijepe babe i s njom pričao. U jednom će trenutku baba Canetu:

– Jesi li ti oni Terkeš što o njemu svatko priča?

IMAMO MI MOST

Đuro Bukvić iz Ravnoga u stihovima je odgovarao na sva pitanja. Jednog dana ugledaju ga čobani da ide u polje i prođe pokraj njih, smišljaju što će mu reći a da ne znadne odmah odgovoriti, pa će jedna:

– Hajde Đuro, brzo nosi ručak, rekla je Jeka (majka mu) da je protekla rijeka.

– A njenu joj poš', imamo mi most – s prve će Đuro.

SKOČIT ĆE PLAMEN

Đuro klesao kamen s mojim⁴ ocem Grgurom u Zelenju pod prugom. Namješta jedan kamen, a smeta mu drača pa je pritiska kamenom. Drača se izmakne. Donijela im ručak sestra Mara i gleda šta Đure radi:

- Đure, što ne metneš veći kamen na draču da se ne izmiče?
- Skočit će plamen – njoj će Đuro.

⁴ Stana

POLOMIŠE ĆURE

*K*lesali zidari ćure (branike za ceste) u Zelenju. Đuro je s njima, kleše i on. Naišao netko pa ga upita:

– Kako si Đuro?

– Slabo.

– Kako slabo?

– Družina polomi ćure pa neće Đure imat' ni za pure.

POD LOZOM DIŠE

*I*mao Đuro sina Mišu pa kad bi naišao, mi bi ga upitali:

- Đuro, đe ti je Miše?
- Eno ga pod lozom diše.

NIJE LAKO IĆI U MILANA

*M*ilan Milić držao trgovinu brašnom u Ravnom. Pošao Đure u trgovinu pa ga netko upita:

– Kako si Đure?

– Slabo. Nije lako ići u Milana Mile, uz skaline i brojit fiorine.⁵

⁵ Novce.

TAKVA NEĆE ŠTEDJETI

Čuo ćaća da mu sin ima djevojku i da je namjerava ženiti pa će ga jednom zgodom upitati:

– Sine, znaš li gdje im je čatrnja?

– Ne znam.

Otiđi ujutro i vidi toči li vodu iz kove u burilo. Vidi proljeva li preko burila, ako proljeva preko burila, znači ne štedi. Takva neće štedjeti ni druge stvari.

PRIJE ĆE CRNI STALJIN NA STANICU

*D*obio Vide poziv u vojnu rezervu. Ne ide mu se i zakasni jedan dan. Kad je došao na zbornu mjesto, dočeka ga kapetan:

– Će si, crni sine? Prije će crni Staljin na granicu, već će Vide Batina u jedinicu.

NEVJESTA JE NASTRADALA

Obukao se dugo i pošao iz sakristije služiti Misu. Zaustavi ga baba da je ispovjedi. Uputio on ministrante u crkvu, a on s babom u sakristiju. Uza nj bežični mikrofon, sve se čuje na razglas. Dok je kapelan pretrčao preko klupa da ugasi razglas, nevjesta je već nastradala.

ŠTA ĆE TI POMOĆI?

Oštri kolce Nikola Vidić u Bišini, a žena mu pod jabukom u hladu zijeva i govori:

– Pomozi, Gospe blažena.

Nikola sluša pa će u neka doba:

– Šta će ti pomoći, pos' ti ćaćin, kad ništa ne radiš!

VOLJELA BI DA SU ME U AVIONU VOZILI

*J*edna Hrašanjka kamenom nehotice pogodi susjedovo dijete u glavu. Plače dijete, plače i ona, te govori:

– Voljela bi da su me tri dana avionom vozali, nego što udarih dijete.

UHVATI JEDNO MOJE ZDRAVO

U jednom se hrašanjskom selu djeca potukula.

Luca, majka ozlijeđenog, došla kod Pere i čanča⁶ o tome kako je njegov mali udario njezina. Čančala ona, čančala, a Pero će u jedna doba:

– Ja ti ne znam ništa, neg' donesi to tvoje bolno, a uhvati jedno moje zdravo.

⁶ Priča.

NE IDE JEDNO S DRUGIM

*D*jevojka Anica Gračankina čuvala ovce mrljavčad⁷ kod groblja na Dašnici. Majstori izlivali zvonik uz grobljansku kapelicu. Jedan se radnik našalio s Anicom i zavikao:

– Mina, mina!

Anica će njemu:

– Crkvu graditi, sirotinju za.....? Ne ide jedno s drugim!

⁷ Izašle slabe iz zime.

IVIN SAVJET KĆERIMA

On je jedan od onih naših roditelja koji znaju i u današnje vrijeme odgojiti karakter svoje djece. Jednom je kćerima i ovo rekao:

– Ako vi same svežete zvono na sebe, i u grobu će vam neprestano klepetati. Ne smeta ako vam ga drugi svežu, a i hoće, sigurno! Kome ga nisu svezali, ono će manje klepetati, ali će brzo prestat.

BIRANJE POLJARA U GLUMINI

*S*ela oko Popova svake su godine birala poljara (čuvara usjeva u tome dijelu Popova). U Glumini se poljaru davalo 2 kg žita po ralu usjeva (ral: 2,5 duluma). Tako se jedne nedjelje sastanu Gluminjani na lokvi radi biranja poljara.

Pričaju, predlažu, pa će Jozo Medić reći:

– Ne treba nam poljar. Nismo ni prošle godine imali od njega velike koristi.

Protekle godine poljar je bio poznati Vide Marčinko, zvani Mazanik, čovjek od šale i zafrkancije. Slušao on što Jozo kaže pa se nakašlje i traži riječ:

– To, biva, kažete niste imali koristi? Ja, duše mi, jesam, i to lijepe.

Te godine oni ipak izabraše Vidu za poljara, ali mu predlože da uzme sebi za pomoćnika Stanislava Previšića, kojemu je otac nastradao u Drugom svjetskom ratu. Obitelj se podijelila pa treba preživjeti.

– Duše mi – kaže – Vide je i te godine imao koristi.

Kad je kupio poljarinu, govorio bi da nije baš k'o njemu potrebno, nego malome Stanislavu, ali je on opet imao najviše koristi.

– Tko umije, njemu dvije – stara je poslovice.

ŠTO MU SE SVIDJELO

*Umro stariji čovjek u našim krajevima, a za života se sa susjedom nije pazio. Dok je za vrijeme pokopa dugo molio *Svidje se Bogu Svemogućemu brata našega...*, susjed poluglasno reče:*

– Moj Bože, šta mu se na njemu imalo svidjeti?

NE SASTAVLJAJ IH VIŠE

Jedan naš Lazar za života se nije dobro slagao sa svojom ženom. Umrije Lazar, a za nekoliko godine umrije i žena. Na sprovodu, dok je dugo govorio: *i ti s Lazarom nekoć ubogim, vječni pokoj imala*, Luka ne izdrža pa reče:

– Ne sastavljaj ih dugo na onome svijetu, ta dosta je ljuta jada s njom vidio i na ovome.

U AMERIKU GA OPORAVI

*U*mrije starac od devedeset godina u jednom našem selu. Na sprovodu dumo moli:

– U raj povelu te anđeli i doveli u sveti grad Jeruzalem.

Jedan njegov sestrić prokomentira:

– Ne oporavljaj ujaka u Jeruzalem, tamo se puca i svaki dan je po deset mrtvih, a ujak star pa niti može pucati ni bježati. U Ameriku ti njega dumo oporavi!

SREĆOM BI RIŽE

*D*ok su još svadbe bile u kućama, kuharice na svadbama (maje) bile su uvijek na *tapeti*. Trebalo je svakom ugoditi, ali opet vazda prigovora. Tako nakon jedne svadbe u Hutovu započne rasprava o svemu pa i maje (kuharice) dođoše na red.

Jedan od svatova reče:

– Nitko ti s manje hrane ne nahrani više ljudi k'o Isus na Gori i u mene tetka Iva neki dan u svatovima.

Slušatelji se začude kako će usporediti Ivu s Isusom, slava mu i milost, a on nastavi:

– On je na Gori nahranio pet tisuća s pet kruhova i dvije ribe, ali on je svemoguć, a moja tetka s dvije jetre dvjesta svatova. Srećom bi riže, svakom doteklo.

NEKA NJE S TOBOM

*K*ako su ranije dume imali posluhu u kući, uzimali su nekog iz svoga roda, obično kakvu stariju tetku. Tako jedan naš mladi dume, čim dobi župu, uze svoju tetku da mu pomaže, a i da je spasi od čobanluka u kojem je provela cijeli život.

Dode tetka bratiću, vidi da se može malo i zapovijedati i odmah napravi raspored kad tko smije u dume, kad ne smije. Trpio svećenik nekoliko, ali dodija mu pa tetku u auto i vrati je doma. Kad mu je majka vidjela da je vraća, smrači joj se pred očima, ali što će, ipak reče sinu:

- Kud ćeš s njom, moj sinko?
- Mama, puno su dvije Bogu posvećene osobe iz jedne kuće. Ni u čem ne valja pregoniti, neka nje s tobom – odgovori joj sin.

NAJBOLJE ŠUTI

*I*za Drugog svjetskog rata, dok još situacija nije bila čista, upalo june u seosku lokvu u glib i udušilo se. Vide mrtav-hladan reče:

– Vidio sam ja još sinoć kad je upalo.

-Pa što ne kaza, nežalostan bio?!

– Što ja znam? Svak u ovo zadnje vrijeme više „Najbolje šuti, šta god vidiš ili čuješ!“

GASI VATRU

*P*itali Marijana T:

– Što ideš k tome čovjeku kad je na te v'oma srdit?

– Idem ugasiti vatru od koje bi i njemu i meni mogla biti šteta.

POMAKNITE SE, VI LJUDI

*N*ašli se Popovci malo s udaljenijih mjesta pred noć u gornjoj Hercegovini. Svratili prenoćiti u jednu obitelj s kojom su bili prijatelji. Sjedili, pričali i kad dođe vrijeme večere reče domaćin:

– Pomaknite se ljudi malo od stola da večera domaća čeljad.

NEMOJ MIJENJATI PAMET

*I*vica treba ići u vojsku, ali mu se, naravno, ne ide.

– Ja ću se otuda brzo vratiti – govori ocu.

– Nemoj mijenjati pamet pa će te oni odmah vratit – odgovori mu otac.

AKO PADNEM, NIŠTA

*B*aljevac je selo kod Šćenice, gdje su ljudi pravili one male zemljane ćupice. Ponio Baljevčanin malih ćupića u hararu i sreo Pjanjića s Grmljana:

– Dobar dan!

– Dobar dan, odakle si ti? – pita Baljevčanin Pjanjića.

– Iz onog sela će zimi sunce ni ljeti mjesec ne granjava.

Pjanjić će odmah njemu:

– A oklen si ti?

– Iz Baljevaca, đe se prave zemljani lonci.

– A što nosiš?

– Ako padnem, ništa.

SVAK SVOJU OBLIDE

*B*ile kršne djevojke, ali ih netko skudio. Bile više jednom, bile takve ja ikakve. Imale malog brata.

Kad su se prosci primaknuli kućama, sretnu maloga i pitaju ga:

– Tko kod vas navečer poslije večere pere žlice?

On tepao i reko:

– Blate, svak svoju oblide i s njom u duhar (zid).

JEDAN TUĐ, JEDAN NIJE MOJ

*P*oslije Drugog svjetskog rata vratili se protjerani hercegovački Hrvati kući. Nisu našli ništa! Sve bilo opljačkano i popaljeno, nigdje ničega, ni krova nad glavom! Zemlju treba orati, a nema vola, ni lijesa. Ničega! Snalazili se ljudi, posuđivali volove, posebno za oranje u Popovu. Vide je našao nečije volove te ih ujarmio da ore. Umjesto *Bože pomози*, Vide će:

– Hojs, hojs, volovi moji, jedan tuđ, jedan nije moj!

VIDE JE NAŠAO RADNJU I HRANU

*K*ako su izbjeglice zvani muhadžeri od 1942. do 1946. bili razasuti po Srijemu, Slavoniji i kojekuda, morali su se snalaziti, tražiti bilo kakva posla kako bi nekako preživjeli. Jedno selo u Srijemu zvalo se Frkovci. Netko upita Vidu zvanog Mazanik:

- Ima li Vide igdje ikakva posla?
- Ja sam brate moj ‘vamo u Prknovcima našao i radnju i ‘ranu – odgovori Vide s ironičnim osmijehom.

ALI MI PUSTO GODI

*P*oslovi bili podaleko na imanju. Za doručak bi obično bilo mlijeka, a za užinu druga hrana (sir, meso i ostalo). Vide je sve okrenuo drukčije. Ono bolje pojeo bi prvo, a mlijeko za užinu. Kako bi mlijeko uskislilo od topline, Vide bi se uhvatio rukom preko trbuha i uzviknuo:

– Ali mi pusto godi.

Iako su mu oči skoro htjele iskočiti, nije dao znaka da se prevario.

SVAKAKO SI MI OGLADNIO GUDU

*D*ošao Vide Mazanik jedne večeri iz polja vrlo umoran i žedan pa se pošao napiti mlačnice koja je bila u kaci u dnu mračne kuće.

Kraj nje je bila kablina za spirine (hrana za svinje). Mazanik se prihvatio kabline, razina splačina se znatno spustila te će majci:

- Majko bona, kako ti je ovo mlijeko blago?
- Jadan sinko, svakako si mi ogladnio gudu – odgovori mu mati.

NEĆU PRVI, A NEĆU NI ZADNJI

*P*oslije političkog uvjeravanja i prijetnji, sreški bilježnik upita Vidu:

- Zašto se ti Vide za primjer drugima ne bi prvi upisao u *Seljačku radnu zadrugu*?
- Neću prvi, neću drugi, neću srednji, neću ni najzadnji – prkosno i hrabro odgovori Vide.

SVI DRŽAVNI

Došao Vide poslom jednog proljetnog dana oko 1948. godine u Stolac. Vidio lijepo procvijetale lipe, popeo se na jedno stablo i ubrao nekoliko cvjetova za čaj. Stablo bilo blizu prozora neke uprave pa činovnik vidje Vidu i uzvikne:

– Tko je to u lipi, u zatvor odmah s njim! To je državna lipa.

– Tko, gospodine? Ja ili ti? Gospodine, državni ja, državni ti, državna lipa, državni svi! – bez straha mu odgovori Vide.

VAŠA JE VJERA ODMAH DO NAŠE

*T*ridesetih godina prošlog stoljeća neki je Obradović iz Crnoglava ukrao djevojku Romkinju i pobjegao s njom u Ameriku. Djevojci ime bilo Finka. Kako je njezina stara majka svake jeseni *dogonila na Planu* razne sitnice kovačkih proizvoda (igle, kosjeriće i ostalo), mijenjala bi ih za kukuruz koji je tu koruban u većim količinama radi lakšeg gonjenja u udaljenija sela. Romkinja se potuži Đuriši Miloševiću Tuli na slučaj s kćeri.

– Pa što možeš? Šuti, otišla je u Ameriku! – odgovori joj Tula.

Ova se razljuti pa će:

– Šuti ga Đuriša, Boga ga ne vidio! Da je otišla za našu vjeru, ne bi jadna bila! Naša je vjera prva na svijetu, a vaša odmah do naše.

ZEMLJA ZA DOBRO GLEDANJE

*B*io u Marčínaka u Glumini oronuo starac koji nije imao sinova, samo poudane kćeri. Kako ne bi došlo do toga da kćeri uzmu miraz, nagovore ga rođaci da njegov dio ostane njima. Kad se starac razbolio, rekao je:

– Dovedite suca iz Stoca.

No, dok je sudac bio na putu, starac je preminuo. Javio se Grga, zvani Hadžija Previšić, te legao pod gunjinu⁸ umjesto pokojnog starca. Sudac počeo pitati kome će određeni komadi zemlje pa kad je došao do naboljeg komada zemlje u Poljanama, bolesnik reče:

– Mome dobrom prijatelju Grgi Previšiću.

– Zašto? – upita sudac.

– Za dobro gledanje, jadan.

Kad je sudac otišao, Marčinci nasrnuli na Grgu jer ih je upropastio.

⁸ Pokrivač od vune.

– Neću ja džaba gubit dušu! – odgovori Grga zadovoljno trljajući ruke.

SVAK DRŽI SVOJ KAMEN

*N*eki čovjek upita Nikolu Prkačina s Dužice:

– Nikola, očiju ti, kako vi ćemerite⁹ klačinu?

– Jedan ćemeri klačinu, drugi donosi kamenje, a neko ga i obrađuje čekićem – odgovori mu Nikola.

– Nikola, mi tako ne radimo. Ako nas dođe šestorica, svak drži svoj kamen da ne ode u klačinu, a nema ‘ko otić’ donijet’ sljedeći kamen.

– Nije se svak rodio za svaki posao. Treba prvo vidjeti i naučiti pa onda raditi – odgovori mu Nikola.

⁹ Svoltate.

U HUTOVU PČELE ZIMI NOSE VUNU

U poratnim godinama, iza Drugog svjetskog rata, u Hutovu je službovao otpravnik vlakova Čenanović (kasnije je postao šef jedne službe u prometnoj sekciji u Mostaru). Šezdesetih se godina Hranislav Džono zvani Braco zaposlio u Mostaru kao nadzornik pruge. Radio Braco na izlaznim skretnicama prema Raštanima, a naišao Čenanović i upitao Bracu:

– Đono, kako je u Hutovu? Imadu li ljudi pčele i kako su im?

– Pčele su im dobro, ljeti nose med, a zimi vunu!
– odgovori Braco podrugljivo.

Čenanović zagrizao mamac te ujutro u uredu pred desetak službenica reče:

– Naši ljudi ne znaju ništa! U Hutovu su naučili pčele da nose vunu.

Kako su dame vidjele da je šef nasamaren, svaka je sagnula glavu i podrugljivo se smijala.¹⁰

¹⁰ Isto, I. Balić.

BRE MUJO, ŠTO SI TI OVDE?

*U*poratnim je godinama (iza Drugog svjetskog rata) Mujo Gušić bio pružni radnik, a šef Sekcije u Mostaru inženjer Mihajlović, iz Srbije. Kasnije je Mujo postao službenik, prometnik, te je služio u Hrasnu. Mihajlović jednog dana naišao u motornoj drezini u kontrolu pruge, a nije znao da je Mujo postao prometnik pa ga upita:

– Bre Mujo, šta si ti ovde?

– Srbin, družo šefe! Lako ga je vama biti Srbin u Mostaru, ali meni ovdje samom nije lako.

Mihajlović se malo počeošao iza uha i reče:

– Bre Mujo, kad se sva'ko počeo upisivat' u Srbe, meni je došlo da se ispišem. Zatim reče vozaču:

-Vozi!

SVI GA ZOVU PRKAČIN

*P*oslije Drugog svjetskog rata zdrastvena je služba oskudijevala u svemu pa i u školovanom osoblju. Marko Prkačin zvani Doktor kao pričuvni medicinski radnik često je pozivan s raznih strana na intervenciju. Neka žena Fata u Stocu nije imala djece pa joj je Marko propisao djevičansko tzv. veržino maslinovo ulje te još ponešto.

Marko je kasnije čuo da je žena rodila (i to muško) pa je pošao radostan nadajući se dobrom daru. Kad je ušao u dvorište, vidio je da se mali veselo igra. Pokucavši na vrata uđe u kuću pa će raspoložen Fati:

– Fate, čestitam ti sina prvijenca!

– Moj Marko, voljela bi, Dina mi, da ga nije! Svi mi ga zovu Prkačin.

Marko iziđe iz kuće kao oparen, a po čelu mu izbiše grašci znoja.

MUŠKE IKAD, ŽENSKJE NIKAD

*I*z nekog razloga (valjda zbog pomaganja škriparima 1945. godine) otjerali s Pećine više osoba na ispitivanje u Ljubinje. Moja tetka Mara upita Jozu Vuletića, inače šaljivadžiju:

– Moj Jozo, hoće li nas ikad pustiti?

– Moja Mare, muške ikad, a ženske nikad! – odgovori joj Jozo.

– Kuku do Boga, moj Jozo! – uplašeno odgovori Mara.

ŠIPAK

*K*od pravoslavaca se prakticalo gatanje. Više nego kod katolika. Na jedno Božićno jutro, Tripun iz Dvrsnice uzeo šipak i govori:

– Koliko u ovome šipku bilo zrna, onoliko bilo ovaca, koza, ulišta...

Kad je razvrnuo šipak, vidje da je potpuno strunu.

– Ne čuj Bože što pas laje! – tužno izgovori domaćin Tripun.

DOTJERAJTE VI GRGIĆA, 'KO SAM JA...

*M*učili Jovu na svaki način jer se moralo upisati u *Seljačku radnu zadrugu*, a Jovo nije htio. Tad počеше prijetiti:

– Mi ćemo tebe dotjerati k'o Grgića (Raguža) s Lastve pa ćeš onda silom.

– Dotjerajte vi Grgića! 'Ko sam ja pa da hoću drage volje – odgovori im Jovo.

Grgić bio sirotinja na zgarištima, a u kući udovice s djecom. Nemaju ništa osim nebo visoko, a zemlja tvrda.

MUDROLIJE JOVE ČULINA

*I*dući iz Stoca navratio Jovo do njive pokraj puta koja je zasijana jarikom. Jarik dobar, prava ga milina gledati. Počeše se javljati suvlasnici.

Poreznik se obrati Jovi:

– Ima Jovo moga tu.

Skoči zec zavikavši:

– Tu ima i moga.

Šušnu miš i kaže:

– Ima tu i moga, Jovo.

Pop na konju zavika:

– Ima i moga.

Svakom svoj dio pa težaku što ostane.

NE VALJA BITI GRABEŽLJIV

*D*ošla dobra i medonosna 1954. godina pa je Jovo bio *dobro oštra noža* (digao im med). Kako je kasnije nastala jaka suša pa su pčele zimi dobrim dijelom pomrle, iduće godine pitali Jovu kako je prošao s pčelama.

– Opržila me lani varenina pa ove godine puham i u kisjelinu.

Ne valja biti grabežljiv.

NA ZDRAVLJE, STARI

*P*ošao Jozo Lakić u Stolac završiti neki posao. Odjednom se pred njim stvori Ciganče noseći cvijet kadulje u ruci. Pruži ga Jozi i reče:

– Pomiriši stari!

Čim je Jozo pomirisao, počeo je starhovito kihati jer je u kadulji bila ljuta parika. Ciganče uzviknu bježeći:

– Nazdravlje stari, nazdravlje!

Katkad i djeca nadmudre odrasle.

SKUHANA JAJA

*M*arko Marčinko (Madžar) svake je zime čuvao goveda u Prisoju poviše Crnulje. Ondje je imao mačku i nekoliko kokošiju. Voda je na polju, a Niko Franić iz Turkovića stavljao koše za ribu upravo ispod Marčinkovih saladžova. Jedne je večeri pošao Niko prenoćiti s Markom kako bi ujutro na vrijeme pregledao koše, dok riba ne pobjegne. Ponio je sa sobom nekoliko skuhanih jaja. Kad je došao u Prisoje, Marko je negdje u brdu čuvao goveda. U pendžeri je (manja niša u zidu) bilo nekoliko jaja koje je Niko sklonio, a ostavio skuhana. Kada je Madžar došao, lijepo se pozdravi s Nikom pa reče:

– Prvo ćemo Niko ispržiti jaja i večerati pa ćemo onda sijeliti.

Kad je počeo razbijati jaja, nemalo se začudio. Uzeo je krštenu vodu i počeo škropiti pojatu vodom govoreći:

– Jezus, Josip i Marija.

Niko se, naravno, smijao.

TRI PUTA OPSOVAO TITA

*P*osvađao se Đoko Bukvić, željeznički službenik s Pobrđa, s vladajućima u Mjesnom narodnom odboru u Gornjem Hrasnu. Došlo je do teških psovki, a nije izostavljen ni predsjednik Broz. Zatvorili Đoku te uslijedilo i suđenje. Odvjetnik je bio Bjelovšić iz Metkovića, a svjedokinja Gospava Đogo s Pobrđa, koja je sve vidjela. Sudac se obratio Gospavi da kaže samo istinu, a ona je izjavila:

– Ja, toga mi, ne znam drugo ništa osim što je tri puta krehn'o Titu kad je *proletio* kraj moje kuće.

Na njegovu sreću, bio je Srbin pa je dobio samo tri godine.

OVO JE PISMO PRIJE BOGA

Andrija Vujnović, čovjek od šale, ljetovao na planini. Jednom je ugledao žandare kako se primiču njegovoj kolibi. Brzo je našao komadić papira i njime pokrio loj, a na papiru nešto iscrtao komadićem ugljena (bio nepismen). Molećljivo je ponudio papir starijem žandaru.

– Došlo mi je pismo sa sela. Ne znam čitati pa mi ti pročitaj, molim te.

Siroti žandar taj je listić okretao na svaku stranu, a onda ga je vratio Andriji i rekao:

– Andrija, brate, ovo je pismo prije Boga pa se ne može pročitati.

KUD SE ČEŠEŠ, OJAĐEN BIO

*D*ošao nekim poslom u Nevesinje Andrija Vujnović pa prenoćio kod kuma Nevesinjca. Skupa su spavali, a kako je gamadi (ušiju i buha) bilo u izobilju, Andrija je zavukao ruku kumu u šaljvare i počeo nemirlosrdno grebati noktima.

- Kume, kume Humljače! Što to radiš?
- Češem se. Dašta!
- Kud se češeš, ojađen bio?
- Po pr... da kud? – odgovori Andrija.
- Ne po tvom p..., mom, prosu mi drob jadan bio – odgovori mu jadni Gornjaš ne znajući da je Andriji šala na umu.

VIDI SE DA NIJE MUŽOVALA

*Z*a neki neposluh i nestašluk majka je žestoko zagalamila na neposlušnog Čangru (Nikolu Curića). Tada je odnekud došao neki Latinin (pučki naziv za ljude iz Primorja), koji je poznavao Nikolu, pa ga upitao:

- Kume Nikola, ‘ko ti je ovo što više?
- A tetka, prođi se.
- Vidi se da se nije mužovala, trs joj – reče Latinin.

UMRO IMA NEKOLIKO DANA

*D*ošao prijatelj Latinin kod Curića pa upita nestašnog Nikolu:

- Gdje je kum Afiz?¹¹ (misleći na oca mu Matu)?
- Što on čini? Je li dobro?

Nikola mu kao ožalošćen reče da je umro ima nekoliko dana. Latinin sjede na kameni krevet te se i on ožalosti. Kako Afiz uđe na vrata, Latinin se nabi u kutaru tresući se od straha, misleći da vidi vukodlaka. Kum ispriča što mu je Nikola rekao, a Afiz će:

- Nikola, sto te vragova odnijelo!

¹¹ Afis, osoba koja Kuran zna napamet.

U NAS SE BAKSUZ NE MOŽE RODIT NIKADA

*V*elika je Rogonjića kuća svu kupovinu obavljala u trgovini nekog bega u Stocu. Plaćalo se na kraju savake godine. Stari domaćin Đuro posla nekog momka da vidi koliko ima duga. Trgovac otvorio libro i pročitao.

– Ima osam tisuća dinara duga što je uzeto za kuću, a ima sedamdeset pet tisuća što je Stjepan uzeo za pasač (putovnicu) za Ameriku.

Momak se vratio iz Stoca i prenio domaćinu koliki je dug. Stari Đuro u čudu se okretao i govorio:

– Rodila majka baksuza.

Usljedila JE prodaja ovnova, jarčeva i goveda pa je begu plaćen račun.

Od Sjepana iz Amerike ni pisma ni ničega. Poslije godinu dana stari Đuro dobio poruku iz pošte s Brštanice. Kad je Đuro stigao, poštar mu je isplatio 150.000 dinara, dvostruko više nego je Stjepan odnio.

Nakon povratka kući, reče domaćin Đuro:

– U nas se baksuz ne može rodit' nikada!

'VAKO TI SVAK TVOJ BIO VESEO

*P*azar na Sidža u Slanom postojao je od dolaska Austrije (1878.), a možda i ranije. Pazar je bio na 2. 8., kako bi rekli Latini¹². Tu su se prije Drugog svjetskog rata prodavale mlade mazge. Dobra jednogodišnja mazga cijnila se i do 3.500 dinara (kao tri oraća rala zemlje u Popovskom polju). Poslije 1950. pomalo su počeli dolaziti trgovci iz Italije otkupljivati stare konje.

Nikola Curić zvani Čangro poveo je na prodaju zekana starog oko 30 godina. Kako je prodaja bila *mrtva*, vraćao se kući bezvoljno. Na povratku kroz Čepikuće srela ga Latinka i upitala:

- Ide se kume veselo kući, nasu se dinara, prodalo se od zeke mazga.
- 'Vako ti svak tvoj bio veseo – odgovori joj Nikola.

¹² Hercegovci su ljude iz Primorja tako imenovali.

UHVATIO ZA POGREŠNU NOGU

*N*eki se Dobrodoljanin dogovorio s Hadžinim curama da će određene večeri doći njih trojica posijeliti s tri Previšića djevojke. Signalni znak je bio da će jednu uhvatiti malo za nogu, a ona će signalizirati sestrama. Ali, naleti na domaćina koji je tu spavao. Domaćin zagalamio, ni kamenja nije falilo. Momci su počeli bježati niz kraj. Kako je Đure Šanje bio vojnik, tako su se oglašavale cipele s cvekama.

– Mise mi, kako kreše ispod cipela mogao bi nasred polja naći iglu veziljku – pričao je to po-drugljivo Nikola Čangro.

JADAN TI SAM, EVO MI JE ISP' O SAV DROB

U jednom našem selu živi rod...????????????
Jedan je njihov predak, Blaž, za ljetnog dana za-
spao pod murvom. Njegovi bratići zaklali kozle
i drob od kozleta stavili Blažu po trbuhu. Kad se
Blaž probudio, nastala je silna kuknjava.

- Jadan ti sam, evo mi je isp'o sav drob!
- Striče, vratit ćemo ga nekako – umiruju ga oni.
- Kako ćete ga vratiti, kad sam jadan gotov!

NE DAJ BOŽE DA UDARE U VRIJEŽU TIKAVA

*J*ednog je ljeta zidar Graho Lakić iz Velje Međe radio kod Marića u Riđici. Riđica je pri strani jednog velikog dola (obodine). U dolu su dobro rađale tikve pa je majstoru bilo dovoljno skuhanih tikava i valjda mlačanice. Jedne se večeri požalili čobani kako je vrlo strašivo zbog vukova. Majstor se dobrano nakašljao i rekao:

– Ne daj Bože da udare u vriježe tikava (kritika za slabu hranu).

GUNJ ZA POPRAVAK ČATRNIJE

*R*adio Graho Lakić u Konjevoda u Hutovu. Tada se plaćalo, osim novcem, i u naturi – žitom, stokom i ostalim. Graho tražio da mu uz plaću dadu i jedan dobar gunj.

Ne možemo ti to dati – odgovoriše majstoru.

Kad je počeo navlačiti crvenicu, stavio je u malter korjeniku od kupusa. Čatrnja je dobro držala dok korjenika nije istrunula. Čatrnja ne drži vodu. Dolazili su i drugi majstori radi popravka, ali uzalud. Tada su dobavili Grahu s molbom da to uradi. Rekao im je:

- Hoću, ako ćete mi za plaću dati gunj.
- Hoćemo, samo utvrdi čatrnju.

Za popravak je utrošio jednu kantu maltera i obje su strane bile zadovoljne.

DA ČUJEM ŠTA SE RADI U PRAPRATNICI

*A*ndrija zvani Tonko Putica pošao na klasu (lokalni vlak) u Hutovo. Na putu ga sretne neki poznanik pa ga upita kamo je pošao tako rano?

– Idem u Gabelu da čujem šta se radi u Prapatnici.

SPAVAM, SPAVAM

*D*ošao Pero zvani Čerko kod Andrije zvanog Tonko u Prapatnicu s namjerom da od Tonka posudi novca. Ušao Čerko na vrata, a Tonko leži na sećiji.

– Spavaš li to, Andrija? – upita ga.

– Ne spavam. ‘Ko je?

– Pero Čerko. Bi li mi posudio malo para, ako imaš?

– Spavam, spavam.

UH, KAKO ĆE NEČIJI MAL STRADAT

*N*a neku je svetkovinu bio dernek u Kasabi u Nevesinjskom polju. Sva se mladost skupila i veselila. Uvečer starac Mitar upita sina:

– Je li se i'ko izmicao¹³ na jablan između naroda?

– Jes' ćaća, Jefto Ć. iz gornje Hercegovine i Bonđo M. iz donje Hercegovine.

– Uh, kako će nečiji mal¹⁴ stradat', za Boga – reče starac.

Tako je i bilo. Desetci goveda našlo se u Stonu, gdje je bilo posla za žandare, ako su što mogli učiniti.

¹³ Penjao.

¹⁴ Ovce, koze, goveda i konji.

BOŽE, UDRI PRAVOGA

*N*a Markov dan 1978. na Mišljenu našao se i Nikola Jarak iz Gojilovića. Dumo ga nije otprije dobro zapamtio pa ga predstavljaju i odmah kažu, zapiši jednu njegovu.

Poslušao sam, valaja mu, po mom sudu, u današnje vrijeme treba više nego ikada. Kaže Nikola:

- Jutros progrmilo iznenada, blizu kuća. Ja velim, Bože, udri pravog!
- Kako, Nikola, tako naopako?
- Nije, nije, dumo, ako će tražiti da pogodi pravoga, neće nijednoga jer pravog nema.
- Imaš, Nikola, sto puta pravo!

SVI BI SE ČUDILI

– Je li moguće da smo toliko uznapredovali? – izjava je to male djevojčice pa je nećemo uzeti pod gotovu. Došla ona iz popovskog kraja, sa sjeverne strane Polja, u Hrasno kod Antuna. Sluša večernju molitvu, koja i nije sasvim kratka. Moli i ona, ali ni pola od toga. Na kraju kaže tetku:

– Kad bi ti, moj tetak, ovako molio u našem selu, svak bi ti se čudio. U nas niko ne moli zajedno večernje molitve.

UMRO IZMEĐU DVA KRUHA

*S*u drugom ratu se, osobito u proljeće 1943., po našim krajevima umiralo od gladi. U Veljoj Međi također (da ne govorim o prijašnjim vremenima). U jednom selu umro čovjek po imenu Pero. Pitali nekog njegova sumještana od čega je umro, jer je bio prilično mlad.

- Umro, brate, od gladi, a između dva kruha.
- Hajde, ne hojnaj¹⁵.
- Kako ti kažem, brate? Starog kruha nestalo, a novi nije prispio.

¹⁵ Ne zafrkavaj.

PLAČ JE POMOGAO

*N*astavnici Ljubiša Mrkić i Dule Ijačić radili u Radničkom univerzitetu u Čapljini. Otišli u Novi Sad u Ministarstvo za obrazovanje s molbom za pomoć pri otvaranju Više škole za obrazovanje (prekvalifikacija učitelja u nastavnike) u Čapljini.

Službenik koji ih je primio nikako ne pristaje na njihovu molbu da otvore odjel. Nikakva uvjerenja nisu pomogla.

– I, ja zaplačem – govori Dule – a Ljubiša će:

– Mi Hercegovci uvijek smo dolazili po kukuruz u Vojvodinu, a samo jednom došli po nauku i vi nam to ne date.

Ustaje ministar i govori:

– Dosta!

Pozva sekretara (tajnika) i kaže:

– Piši im rješenje!

I otvorena je Viša škola u Čapljini, koja je trajala 2 godine (dok svi učitelji nisu završili Višu, prvi stupanj).

U PERLON BLUZI NEMA U CRKVVU

*P*erlon košulje (muške i ženske), kao i šuš-kavci, nabavljali su se u Italiji. Bila je to modna odjeća polovicom 1960-ih godina u našem kraju. Roba je to providna pa je don Stjepan Batinović to kritizirao i zabranjivao ženskim osobama dolaziti u crkvu u perlon bluzi.

Dumo Batinović služio je sv. Misu u Gornjem Hrasnu i uporno zabranjivao ulazak u crkvu tako odjevenima.

– Čija si ti?

– Toga i toga.

Dumo ubrzo njezina oca upozori na to kako je obučena.

– Dumo, poštenja mi, nijesam je jutros gled'o šta će obuć' u grabovini (djevojke iz nekih udaljenijih sela presvlačile su se u blizini crkve).

TRI SE PUTA ŽENIO

*O*bišla cijeli svijet, i Sloveniju i Hrvatsku, i na zaradi kukuruza bila i u planini i u Sarajevu, ali ružnijeg od njega vidjela nisam! A tri puta se ženio!

DA JE SREĆE IZNOSIO BI JE PRO PRAGA

*L*enio se star momak, jedinac u ćaće, a ima preko 50 godina. Majka odavno umrla, a ocu je skoro osamdeseta. Da razveseli ćaću, napravio svadbu, po starinski. Prenoseći mladu preko praga (bila konobarica iz Bosne, 30 god. mlađa od mladoženje), reče ocu:

– Evo, ćaća, nosim ti snahu!

Stari nevoljko i ne okrećući glavu reče:

– Hajde, hajde, ma' niti! Da je sreće, tih bi je godina iznosio pro praga.

SKUHALA MU RIBU S KUPUSOM

*I*spovijed je na Brštanici...

Starije osobe slabije čuju pa glasnije i govore. Mladost se primakla ispovjedniku da od starijih osoba čuje kakvu zgodu, da se nasmije.

Kleknuo je Jozina pred dumu Batinovića i govori grijehe:

- Dumo, jučer sam opsovo Boga.
- Aaa,uuuuu moj brate! Zašto?
- Bio sam u blatu, ulovio ribe, a Manda ih je skuhala s kupusom.
- Iiiii, ihhhhhh.

MOŽEŠ VRAGA ZATJERAT'

*M*arko se posvađao sa ženom i govori:

- Dobar je Tito (a vazda se tužio na njega).
- Šta je, djede, dobar sad Tito?
- Možeš vruga začérat', a da te ne tuku žandari.

POSLIJERATNA PARTIZANSKA

*D*ok je bilo pomoz Bog,
bilo žita do novog,
sad se više zdravo družē
po hambaru praznom struže.
S bombama s bombicama,
svi u odbor s torbicama.
U odboru sitno piše,
od 6 kila nema više.

ETO TI DUBROVNIK I ŠUTI

*G*račani su se u bivšoj državi uglavnom zapošljavali u Dubrovniku. Stana Begušić jednom je primala nekoliko svojih Gračana na prenoćište. Jedan ne mogao gladan zaspati i vikne:

– Stane, Stane, ja sam gladan!

Dozivao je on tako Stanu nekoliko puta, dok mu ona ne odgovori:

– Jesi li stio (htio) u Dubrovnik? Eto ti Dubrovnik i šuti!

NIJE MI DALO POŠTENJE

*M*ara je bila dobra i kršna djevojka, ali se nije udala. Kad bi je upitali zašto se nije udala, odgovorila bi:

– Nije mi dalo poštenje. Kad bi mi došao momak, odmah bi me htio poljubiti. Ja bi' ga odbila, a on bi otiš'o drugoj. Ona se udala. Tako se to ponavljalo više puta.

*Lgode s gradilišta G. P.
Konstruktor u Okladnici u Hutovu*

*Kada su u pitanju šale i zezancije, nije se gledalo
na funkciju niti se itko ljutio na šale.*

PRED DOKTORA ZDRAVO OKO

*S*imon Plut bio je čovjek bez jednog oka. Išao nekim poslom u Svitavu te mu upala špena¹⁶ u zdravo oko. Posjetio je doktora, koji izvadi špenu govoreći mu da može ići. Šimon se ne pomače s mjesta.

Ponovno će doktor:

– Možete ići.

– Kako ću ići bez oka? – upita on doktora.

– Pa koliko je ljudi s jednim okom pa ide?

Šimon prst u oko i izvadi pred doktora zdravo.

¹⁶ Sitni dio metala

IMA VINA KAD NEMA VODE

*S*mole, karikaturist i prometni tehničar (zamjenjivao Jurića), tek došao u naselje u Okladnicu. Večerao je i pošao spavati u baraku, a u njoj je pisalo da voda nije za piće. Obišao cijelo naselje i svugdje pisalo isto. Otišao on u šank i naručio litru i litru, te reče:

– Kad nema vode, ima vina.

AKO POŽURITE DESET MINUTA

*S*jedi Ivo Vukorep pred kućom, a putem ispred nje nailazi grupa radnika iz Splita. Pitaju Ivu koliko ima do Konstruktorovih baraka. Ivo im govori:

– Pođite! – i oni pođu polako.

– Stanite!

Oni stanu.

– Ako budete išli tako, dva sata, a ako požurite, ima 10 minuta – njima će Ivo.

KOZA TI JE ČAĆA

*I*van Buljan tek došao na gradilište. Puno je ljudi, ne zna nikoga. Stoji preko puta deponije. Kamioni voze iz tunela na deponiju, a Bajro Munikoza pokazuje vozačima gdje će kipati materijal. Šef Mijo govori Ivanu (zna ga):

- Ivane, zovni mi Munikozu neka dođe.
- Koza ti je ćaća, bezobrazniče jedan – njemu će Ivan (mislio da ga zeza).

VIDIŠ LI KOJA SU DOBA

Vozili smo pijesak za Svitavu. Šef nas je zamolio da ne večeramo, nego da vozimo kako bi se završila *kampada* betona.

– Kad završite, čeka vas dobra večera – govori.

Završili smo oko jedan sat po ponoći i došli u naselje. Dolazi k nama stražar Jure i govori kako ga Damjan uvijek napada da je stalno pijan i da spava (a tako je i bilo). Posavjetovasmo ga da zovne Damjana kako bi se uvjerio u suprotno. Probudi ga Jure i kaže mu:

– Damjane! Damjane! Vidiš da ne spavam!

– Odnio đava tebe i vozače, vidiš li koja su doba? – bunovno će Damjan.

A ONI NAMA SPREMILI JUNE

*T*alijanska se vojska za vrijeme Drugog svjetskog rata stacionirala u Hutovu (osiguranje željezničke pruge). Običavali su razmjenjivati dobra s mještanima tako što bi davali odjeću i hranu, a mještani njima mačke. Vojnici bi uz prešutnost zapovjednika prisvojili i koje bravče, goveče s brda, s paše. Tako su u Raiča odveli goveda iza Prijedora, a i druge stoke. Stjecajem okolnosti jedna se Raičeva studentica, koja je studirala u Italiji, udala za Talijana. Došavši u Neum, punac ga Ivica odvede u Hutovo da mu pokaže svoje ognjište i imanje. Punac je šaljivdžija, koji se, ako nema koga zafrkavati, šali na svoj račun. Tako je zeta doveo u pok. Anđelka, stavio ga preda se i rekao:

- Pričao mi je djed da su Talijani za vrijeme Drugog svjetskog rata otjerali od nas i vola.
- Jesu i u nas. Pričao mi je pok. otac – nadoveza se Anđelko ne shvaćajući šalu.
- Eto vidiš – Ivica će – oni u nas otjerali volove, a spremili nam za njih june! (Mislio je pritom na svoga zeta Talijana).

JOŠ IDE PO ĐE KO

*P*itali Ivu Svilenog pedesetih godina ide li itko u Neumu u crkvu?

– Ide po đe'ko i po đe kad – njima će Ivo.

Tada nije bilo župnika u Neumu, nego je dolazio treće nedjelje iz Graca.

Dosta godina kasnije uspostavljena je župa Neum. Promijenilo se i nekoliko svećenika te i Neumljani pošli u crkvu. Nađe se i onaj jedan Neumljanin *po đe 'ko* i baš se nađe u drušvu neumskog župnog vikara, koji je već tri godine službovao u Neumu.

Prilazi im *po đe'ko* i govori:

– Vas viđam, a ovog gospodina ne znam (omjera rukom na dumu) pa ću se s njim upitati. Rukovali se i pita ga novopridošlica:

– Kako je, gospodine, u vašoj državi? – misleći da je iz Hrvatske...

ŠTO ME ZOVEŠ, KAD JE NIŠTA

*P*ero Talijanac oglušio pa ga prebacili u laboratorij. Zvoni telefon i Pero se javlja:

– Halo, 'ko je?

– Nikša.

A Pero će:

– Pa što me zoveš, kad je ništa!

USPIJEM IM POBJEĆI

*J*ednu je turu jaja milicija Stanislavu Previšiću digla u Zavali (pedesetih godina).

– Kupovao sam ja jaja po 5 dinara, a u Dubrovniku ih prodavao po 35 dinara. Na stajalištu Zenikovac ušao sam u dubrovački lokal. Netko me prijavio. Rekli su da je kondukter. Oduzeli su mi sva jaja i istjerali u Zavali, zajedno s jednom ženom.

Uspio sam im pobjeći te se pješke iz Zavale vratio u Gluminu.

ZAR NISAM?

*S*vadba je u Dubravama. Ispod Grede je bilo više svatova. Išli po mladu, a popili toliko da se nisu znali vratiti kući. Došao jedan svat u zoru, naslonio se na jabuku od sedla i konja.

– Gdje su ostali? – upita netko od zabrinutih ukućana.

– Svi ljudi osim konja!

– A što ti ne sjašeš?

– Zar nisam!?

NEKA OTKINE ŠTIKLE

Otišao tajnik škole Vide Prkačin u Crveni križ u Čapljinu zatražiti neku pomoć. Čapljinci probrali robu, ostale samo ženske cipele sa štiklom i Vide donio vreću tih cipela.

– Pričao mi je to Vide (govori mi Osman) te ga ja upitah što će s tolikim cipelama sa štiklom? Tko će to nositi?

On mi reče:

– Dao sam ih ja već NN. Neka otkine štikle i može imati cipela koliko hoće.

ŠUPAJU LI TE VRAGOVİ

*K*ad je ubijen kralj Aleksandar, 1934., moralo se zvoniti crkvenim zvonima. Zvonio u Hrasnu poslužitelj Đuko, a nailazi Ilija (Alfin djed) s Kasarne i pita ga zašto zvonu. Đuko će njemu:

– Šupaju li te, šupaju vragovi?

Ilija je imao problema sa žandarima.

ZAŠTO SI ME ZAGRILIO?

*D*omagoj ima dužu kosu, što je prepoznatljiv znak glazbenika, umjetnika, a ne baš i znanstvenika, pa mi ispriča jedan svoj doživljaj.

– Posljednjih me mjeseci uspoređuju s članom jednoga slušanog glazbenog sastava. Da usporedba nije neutemeljena, dokaz je slučaj kad mi je u središtu Zagreba prišlo oduševljeno po izbor djevojče. Širi ruke ona, nemam pojma tko je, ali širim ih i ja. Grli me i pita gdje sam? Zagrlim i ja nju i odgovorim:

– Evo me.

– Kad nastupate? – ona će.

– Kad god poželiš! – ja ću.

Na to se zapodjene razgovor, a kako se ne mogu prodati za kajkavca, grlica (ne ptica, iako ima ugodan glas, nego osoba koja grli) shvati da je riječ o zabuni.

– Zašto si me zagrlio? – ona će.

– Jer si i ti mene – ja ću.

Nasmije mi se i izgubi na zagrepskoj pijaci.

Školske

NAŠEG PETRA UPROPASTI JETRA

*N*a satu biologije pitala nastavnica Zdenka Jelčić učenika Petra Matića (7. raz.) ulogu jetre. Nije znao te mu za par dana postavi isto pitanje. Petar nije znao i da mu jedinicu. Zaboravila se nastavnica pa ga i treći put prozove s istim pitanjem, ali tada se cijeli razred digao na noge i u glas govori:

– Nastavnice, imamo pjesmu: *Našeg Petra upropasti jetra.*

Završio je Petar školu u Hutovu i ugostiteljsku u Dubrovniku. U hotelu *Albatros* u Cavtatu postao je šef sale. Nakon par godina dolazi nastavnica Zdenka u hotel i dočekuje je mlad, zgodan, skladno obučen šef sale Petar s osmijehom i riječima:

– Našeg Petra upropasti jetra!

MOJ SEKSUALNI ŽIVOT

U večernjoj je školi nastavnik Dule Ijačić zadao pismeni rad iz jezika na temu *Moj život*. Na kraju su sata učenici predali radove. Dok ih je nastavnik pregledavao, naiđe na jedan rad pod naslovom: *Moj seksualni život* te pozove autora rada i kaže mu:

– Stavio si ovaj naslov, a pišeš da se ustaješ u 4 sata, ideš pješke 5-6 kilometara do radnog mjesta, radiš težak posao, vraćaš se kući i tako... Gdje je tu seksualni život?

– Nastavniče, nisam mogao staviti: *Moj j.... život!*

Inspiriran ovom pričom, glumac Zdenko Jelčić priredio je u Dubrovniku početkom 70-tih godina monodramu s istim naslovom. Navalio narod u kazalište na predstavu, ali od seksa ništa. Zdenko je pričao o svom glumačkom životu.

DOZ JE ZAKON

*S*jede sekretar škole Vide Prkačin, upravnik škole Osman Bajgorić i nastavnik Sudo Kudra, predsjednik tek formiranih školskih sindikata. Sudo hvali sindikate, a Vide će:

– Mali, krst ti, kakvi sindikati, vatrogasci, dimnjačari? *DOZ* je zakon – u mene krepao konj, naišao dozovac Ivan Maslač, upisao mi konja i isplatio štetu – sve o jednom trošku.

ZAŠTO PLAČEŠ KAD TE NE BOLI?

U Trebinju, na proslavi sv. Mihovila Akranđela, pod poznatim trebinjskim platanima, jedna Popovka govori u društvu da nikada nije bila u starom gradu. Čudili smo se jer je Trebinje bilo njihova općina. Na naše čuđenje ona priča:

- Kad sam trebala biti primljena u pionire u Trebinju, ćaća mi govorio:
- Ti sutra ne ideš u Trebinje! Boli te uho!
- Ja počela plakati i govorim mu da me ne boli.
- A zašto plačeš kad te ne boli?

HAJDE USTAJ, DOŠAO TI TOVAR DRVA

*U*čitelju Osmanu Bajgoriću došao kuhinjski namještaj željeznicom na Hutovo, potkraj 1956.

Budi ga skretničar Murat i govori:

– Hajde, ustaj! Došao ti je tovar drva.

Tada je to za Murata bio samo tovar drva.

KRALJEVINA

*N*a satu povijesti pita nastavnik Ivan Andrun Olgu Bukvić iz G. Hrasna:

– Olga, reci mi što je Jugoslavija po uređenju?

– Kraljevina! – odgovori mu Olga.

SUZBI TE ZAGRADE

*P*oznati gostioničar Miše Butigan mora završiti osmogodišnju večernju školu kako bi mogao nastaviti s radom u gostionici. Na satu matematike nastavnik Sudo objašnjava kako riješiti matematički zadatak s malom i velikom zagradom, korijen broja itd. Sluša ga gostioničar Miše pa će Sudi:

– Suzbi te zagrade što si s njima ogradio i zagradio! Ja ću ti milijune sračunati, samo te ograde digni.

AKO TE UHVATIM ZA ČUPE

*U*čiteljica Vasilija Vajka Petrović običavala je učenici koja nije slušala nastavu ili se nasmijala reći:

– Šuti, šta se smiješ? Ako te uhvatim za te čupe, izbacit ću te na stanicu!

TO MI NE SMETA

*U*čitelji su se hranili u gostionici kod braće Džona. Godine 1946. došao mlad komunikativan učitelj Asim Peco i zatražio da se kod njih u gostionici hrani.

Neka od Džoninih gospođa koje su izvrsno kuhale reče učitelju:

- Mi učo većinom kuhamo svinjetinu, pa da znate.
- Samo vi kuhajte, ja ću se hraniti kod vas. To mi ne smeta.

TREBA KRUH ZARADITI PA GA POJESTI

*S*ekretar škole Vide Prkačin pohvalio se nekom čovjeku iz Graca kako je škola otvorila kuhinju. Dijeli obroke, pomaže djeci, ima i siromašnih učenika kojima je to možda i glavni obrok itd. Gračanin ga sluša pa će mu zabrinuto:

– Učite djecu naopako! Treba kruh zaraditi pa ga pojesti!!!

OPET TRAŽE ŠKRIPARE

*K*ad je završena makadamska cesta od Moševića do duževskog klanca, 1962. (radove izvodila vojska), organizirano je narodno veselje u Gracu. Tim je povodom na Ledini ispod Kuduzovih kuća uvečer prikazan i neki ratni film. Tijekom filma bila jaka pucnjava, a neka baba ostala u kući. Kad je čula da puca, ona će nekome od ukućana koji nisu bili u kinu:

– Bogare ti, što ‘no puca? Sigurno opet traže škripare.

OVE ĆE SE OVCE PITATI U DUBROVNIKU

*R*edovito se svake godine po razredima išlo na izlet u Dubrovnik. Obvezno su se posjećivale gradske zidine i Akvarij u starom gradu. Vraćali se učenici iz Grada, po dvoje u koloni. Kad su na Pilama prvi učenici počeli pretrčavati ulicu, ostatak učini isto. Dubrovčani ih gledaju, pa će jedan:

– Ko ste vi? Ponašate se k'o ovce.

Direktor škole Šćepo stoji sa strane pa će Dubrovčaninu:

– Ove će se ovce pitati u Dubrovniku za 5-6 godina.

I bi tako!

OBOJI U CRVENO

*N*astavnik tjelesnog odgoja Andrija Borovac, zvani Šega, znao se šaliti i na svaku je imao šaljiv odgovor. Jednog je dana došao na ručak kod gostioničara Butigana, gdje je zatekao ikonu čaršije babu Mandu zvanu Zvonuša, također *bez dlake na jeziku*. Šegi je uz glavno jelo bilo i slanine pa dok je ručao upita ga Zvonuša:

- Moj učo, u mene doma neće niko krmetine (slanine). Ne znam što ću?
- Oduci je kod Boška Spaića u bojadžinicu. Neka je oboji u crveno – njoj će Šega...

LEMUZINA¹⁷

*U*čenci s Hotnja i Žukovica bili su posljednji koji su dobili prijevoz školskim autobusom. Na autobus su ulazili kod kapelice u Prapratnici. Ako autobus ne dođe zbog kvara, ne bi išli u školu.

Bojan bi ponekad pokupio *lemuzinu* da ne dođe autobus i ostavljao je uz Gospin kip u kapelici. Ako bi koji učenik pošao pješke u školu u Hutovo, ostali su ga smatrali izdajnikom.

¹⁷ Milodar.

JA MISLIO DA SI TI PAMETAN

*N*a satu tjelesnog odgoja nastavnik Šega izveo učenike na igralište. Poredao bi ih u dva reda te ih prebrojavao:

– Jen-dva, tri-četiri, jen-dva, tri-četiri, jen-dva...

Jozo Raič, zvani Kardinal, sjedi pred kućom, gleda i sluša, pa će Šegi:

– Moj Andrija, ja sam mislio da si ti pametan, a ti nisi naučio dalje od četiri!

SAD GA VI KURLAJTE

U školu u Gradac došao školski inspektor Jovo Spajić provjeriti znanje učenika o mjerama. Digne jednog učenika i pošalje ga da mu donese kamen od tisuću grama. Učenik se ne vraća. Čekaju ga i pitaju se što je s njim. Kad se pojavio na vratima, potpuno zadihan i znojan, reče:

– Druže inspektore, ja sam ga iskurl'o do pola stepenica. Dalje ne mogu! Sad ga vi kurlajte (gurajte) dalje.

Ogroman je taj kamen bio i dugo je stajao u školi.

IDEM JA MOME BRANDŽI PUHATI LOPTU

*B*aba Zvonuša došla na roditeljski sastanak unuku Brandži i nastavnik joj čita ocjene.

– Matematika slabo, hrvatski slabo, tjelesni pet.

– Jeste li pročitali? Idem ja mom Brandži puhat' loptu – njima će Zvonuša. (Manda rođena Zvonno, pa zvana Zvonuša).

IMA VREMENA DA UČI, A NE UČI NIKAKO

*N*astavnik Rade Glibo u školske bilježnice svakom je učeniku iz razreda kojemu je bio razrednik napisao pitanje za roditelje:

– Uči li vaš sin/kći 2 sata dnevno?

Marina je bila dobra učenica. Kad je došla kući, dala je bilježnicu ocu da odgovori i potpiše se. Kada je Ivo pročitao, napisao odgovor:

– Ima vremena da uči, ali ne uči nikako!

Jedina je ona u razredu dobila takav odgovor od roditelja.

UČO, JA SAM TAJ BIO

Sastanak je birača u Hutovu i učitelj Osman Bajgorić uzima riječ i govori:

– Nećemo više birati ljude koji odu sa zobnicom na sjednicu u Čapljinu! Uzmu dnevnicu i vrata se doma!

Završio sastanak i Miško s Dobrog Dola prilazi Osmanu i zove ga na piće u gostionicu. Naručili piće i Miško govori:

– Učo, ja sam taj bio, i ja ću to opet radit'!

ŠTO ZNAŠ O OMERU I MERIMI

*Z*aposlilo se jedan naš vrijedan momak na građevini u Dubrovniku. Pokazao se kao dobar i vrijedan radnik pa mu šef predloži da položi osmogodišnju školu kako bi mogao biti i poslovođa. Svidjela mu se ta ponuda, a ima i dvije rodice, nastavnice u hutovskoj školi, koje mu mogu pomoći da lakše položi. Došao dan polaganja i rodica, nastavnica iz hrvatsko-srpskog jezika, postavila mu odmah na početku lakše pitanje, nešto narodno (misleći, to bi trebao znati)!

– Bi li nam mogao nešto reći o Omeru i Merimi? (ljubavna balada)

Razmišljao on nekoliko trenutaka pa će iznenađeno:

– Bogare mi, ja ne znam ništa! Juče sam bio u rodice u Svitavi, bila Mala Gospojina. Bilo je sila naroda, nije ni'ko ništa prič'o. Da se što dogodilo, ne'ko bi mi što re'ko! Narod bi zar prič'o!?

Ona, da mu pomogne da bilo što ispriča:

– Pa prisjeti se, jesi li nekad čuo, možda, što je bilo s njima?

– Vratio sam se pr'o Sin dola, nijesam nikako ni iš'o pr'o Brštanice. Ako bi svratio u Tuhinje pod Žabu, mog'o bi upitati rođaka. On bi bojsem¹⁸ mog'o što znati.

(On, veselnik, pomislio da je riječ o Merimi Hajdarovića iz Cerova).

¹⁸ Vjerojatno

IŠAO U ZADRUGU KUPITI SLADOLED

*J*edan od osmih razreda hutovske škole otišao na ekskurziju u Zagreb.

Kad su razgledavali kulturno-povijesne znamenitosti grada, nastavnik, vođa ekskurzije, da im slobodno, pod uvjetom da se na istom mjestu nađu točno u određeno vrijeme. Svi učenici došli, nema Pere.

Čekali, čekali... Nastavnici se uznervozili, kad u jednom trenutku dolazi Pero i nastavnik na njega galamu:

– Gdje si bio? Što se nisi na vrijeme vratio?

Pero mu bez uzrujavanja odgovori:

– Ja sam išo u zadrugu kupit' sladoled.

(tada se su se u ovome kraju i šire sve trgovine zvale *zadruga*).

U SRIJEDU JE RODITELJSKI SASTANAK

*P*red Pedagoškim fakultetom u Mostaru za vrijeme pauze stojimo Šćepo Vukasović i ja (Osman). Studirali smo izvanredno. Nailazi jedna grupa žena, seoski obučeni. Prepoznale Šćepu i prišla mu jedna žena iz Blatnice gdje je on nekada radio kao učitelj.

Upita Šćepu:

– Je li oni moj u toj školi?

– Jest!

– Pa, kako uči moj Ante?

A Šćepo, ni pet, ni šest:

– U srijedu je roditeljski sastanak pa dođite.

ŽELJKU JEDINICA I PETICA ZA SASTAV

*N*astavnik Rade Glibo zadao učenicima domaću zadaću za ocjenu. Na sljedećem satu prozove Željka da pročita svoj sastav. Željko nosio u školu kožne korice, aktovku, u kojoj nije bilo ništa od knjiga ni zadaćnica. Kada ga je nastavnik prozvao da pročita sastav, on otvori praznu aktovku i započne čitati sastav. Gledaju ga učenici i počnu se smijati. Čita, a nema napisanog sastava. Nastavnik to opazi, digne se i k Željku, koji ga ne vidi jer čita sastav. Došao do njega i vidi da čita iz prazne torbe. Uhvati ga za uho i reče:

– Željko, upisat ću ti jedinicu jer nisi napisao zadaću, a peticu za izrečeni sastav.

DJECU IM IZ ŠKOLE DIZALI U VOJSKU

*Z*a Željka njegove školske kolegice pričaju da nije učio, a prolazio je vrlo dobrim uspjehom. Da je učio, gdje bi mu bio kraj? Čak je pobjeđivao iz znanja i na školskim natjecanjima. Željko za svoje muško društvo priča:

– Kakvi smo bili u školi, takvi smo i danas. Kako su neki slabo učili (više puta propadali), iz osmog su razreda išli u vojsku. Majke se žalile da im država djecu iz škole diže u vojsku.

NITKO OD RODITELJA NIJE SMIO OTKRITI POSTUPAK TOGA NASTAVNIKA

*K*asna je jesen... Popodnevna smo smjena, a zadnji imamo blok sat. Moja je grupa (od pola abecede pa natrag) trebala napraviti zadatak. Nismo uspjeli završiti za vrijeme sata pa nas je nastavnik zadržao dok to nismo zgotovili. Kad smo bili gotovi, već su bili otišli i neumski i čapljinški autobus. Morali smo kući ići pješke prema Bjelojevićima (oko 10 km) i Gornjem Hrasnu (od 12-15 km). Pao je mrak, padala je kiša, grmjelo je jako... Pješačeći dođosmo na Lisine, gdje nas je susreo taksu i povezo do Obaljenog groblja. Nastavili smo dalje pješke, a ukućani su nas već tražili. Nitko od roditelja nije smio odati postupak toga nastavnika!

PO VUČJEM TRAGU

Ovogodišnja *sibirski* zima podsjetila nas je na zimu iz 1964., kada je napadao snijeg visine od 105 cm na Cerovici. Škola tada nije radila od 7. ili 8. veljače do 16. ožujka. Školski autobus nije vozio 40 dana, sve dok sunce nije snijeg otopilo. Zanimljivo je da je Antun Maslač tada prvi pregazio snijeg s Cerovice do Hutova. Išao je po vučjem tragu (malo prije njega prošao vuk).

KOLAČA, KOLAČA

*U*čenci petog razreda iz škole u Gornjem Hrasnu išli su na ekskurziju u Dubrovnik (početkom 60-ih). Veselili su se što će u Dubrovniku moći štošta kupiti što nisu mogli u Hrasnu.

Prenoćili su u čekaonici željezničke stanice u Turkovićima, spavali na klupama. Jedan učenik u snu govori:

– Kolača, kolača, kolača...

Što je kome milo, to mu se i snilo!

JA SAM AJŠA, ONA JE MILENA

*U*čitelj Momo Mijušković upozorio je Milenu i Ajšu kako seljaci u Gornjem Hrasnu zamjeraju ako se ženske šminkaju, boje kosu i puše. Upravo je Milena pošla u Gornje Hrasno obojene kose. Kad su došle u G. Hrasno, prvi su ih primili Milan Đogo i supruga mu Stoja. Kako je Stoja željela da joj Milena (Srpkinja) ne bude obojena i našminkana, pokaza na Ajšu i reče:

– Ti si Milena, a ovo je Haiša (jer je bila obojena poput muslimanki, koje su to prakticirale).

Ajša joj veselo odgovori:

– Nije, ja sam Ajša, ona ti je Milena.

KAKO SI MOGLA

*V*elika je suša bila 1952. godine, kada su Milena i Ajša počele raditi u školi. Jednog dana pozove ih u goste predsjednik zadruga (glavna osoba). Počastio ih je kiselim mlijekom i medom. Ajša je bila izuzetno gladna. Ponuda nije zadovoljavala njezin pozamašan apetit.

Za sinijom sjede predsjednikova djeca i jedu pure s kiselim mlijekom. Neoprani, jer nema vode ni da se napiju, a kamoli da se operu. Sjela i Ajša s djecom da jede. Kasnije joj je Milena govorila:

– Kako si mogla, stoko jedna, jesti s onako prljavom djecom? S njima jedeš?

NEMOJ ČOVJEKA VODITI

Ajša priča kako su ih svake večeri ljudi pozivali na večeru i kod koga bi večerali ondje bi i prespavali. Ujutro bi rano išle u školu držati nastavu. Jednog dana prišao joj jedan učenik Tucaković i prišapnuo joj:

– Učiteljice! Čuli smo da vas ljudi pozivaju na večeru pa je babo rek'o da dođete na sijelo, ali nemojte vodit' čo'jeka (bio Srbin).

S druge bi strane Srbi govorili:

– Dobra je Ajša, ali je mogao i našu oženiti.

Ponosili su se Hrašnjani svojom školom pa bi i zapjevali:

– Gornje Hrasno i ta tvoja škola,
više vrijedi neg' Hutova pola.

TKO UPRAVLJA NAŠOM ZEMLJOM

*P*edesetih je godina prošlog stoljeća u školi u Gornjem Hrasnu učiteljica upitala djecu:

– Tko zna, tko upravlja našom zemljom?

– Ja ću reći, drugarice! – reče Srećko Rogonjić Raguž.

– Reci Srećko!

– Srbi i milicija! – odgovori Srećko (danas u Americi) onako kako je čuo od starijih.

– Sjedi dolje, mrcino! Tko te naopako naučio? – ljutito će učiteljica.

POLOVICA IH OTPALA

U Večernju školu u Hutovo 60-tih se godina upisalo 36 polaznika sa željeznice. Neki nisu mogli pratiti gradivo pa je do kraja školovanja ostalo samo 16 željezničara. Netko bi rekao da nijedan željezničar iz Hutova nije išao u Večernju školu:

– Valjda su oni to riješili na sijelima uz jelo.

Mislim da nisu bili u pravu.

AKO SE UDUŠIM

*P*oslije zemljotresa 1962. godine učenici s Brštanice išli su u školu na Cerovicu. Djeca kao djeca, vraćajući se iz škole uradili bi kakvu šteticu. Redovito bi svraćali na Rezervoar, gdje bi se zimi klizali po zaleđenoj vodi, a u kasno proljeće i kupali. Jedan se nije htio kupati, a ostali bi ga nagovarali.

– Neću! Ako se udušim, ubit' će me ćaća!

PETICOM ILI TROJKOM

*B*aba Anka pitala jednu učiteljicu, Srpkinju:

– Što se ti udaješ za našeg?

– Hajde baba, ili se krstili su pet ili su tri, jednako je – učiteljica joj je uz smijeh odgovorila.

PILOT

*U*čenci s Brštanice (stanovali su tu i neki učenci iz Svitave) išli su pješke u školu u Hutovo. Ponekad bi na povratku uskočili u teretni vlak u Hutovu jer su znali dobro uskakati i iskakati iz njega. U tome je prednjačio, po osobnom priznanju, Nikica Jurković (po tome nazvan Pilot), koji bi se zakačio na rampi kod Peranove kuće i iskočio kod signala na Brštanici. Jednom su prigodom iskakali na njihovoj Rampi. Ugledao ih je upravitelj škole Stjepan Vukasović iz Ilijine gostionice i sutradan ih pozvao kad su došli u školu u Hutovo. Kako bi ih uplašio da to više ne čine, odvede ih kod komandira milicije Sretena Babića, koji je svojim izgledom ulijevao strah (visok preko 2 m).

Sreten ih ljutito upita:

- Hoćete li opet?
- Nećemo – skrušeno odgovore.

Zaprijetio im je i naredio da to više ne čine.

Nikica je i dalje nastavio uskakati i iskakati pa priča da su se neki iz daljega plašili vlaka.

IMA IH TADA ŠESNES'

*V*eljko Bjelica bio je komunist i prvi učitelj u Glumini poslije Drugog svjetskog rata. Bilo je tada neshvatljivo doći na selo, a biti komunist. Nitko nije prihvaćao da netko ne vjeruje u Boga. Išao je u to vrijeme na partijske sastanke i izvršavao zadatke. Došao bi kasno uvečer u Prkačina, gdje je stanovao. Jedne ga večeri baba Vica upita:

– Moj Veljko, vi komunisti biva ne vjerujete u Boga? A kad se ti ovako kasno sa sastanka vraćaš, pa ima škripara. Pa ima i vukova... Misliš li ti tada, ima li Boga?

– Šta, moja Vice, ima li Boga? Ima ih tada šesnes'!

UČO SAKRIO DUHAN

Čuli Gluminjani da će milicija iz Hutova doći u Gluminu tražiti ostavljeni duhan po kućama. Stojan Prkačin, predsjednik Zadruga, zamolio je učitelja Boška Tomičićada da vreće s duhanom ostave na šufet iznad učionice. On im odobri. Duhan miriše, a miris se osjeti i izvan škole. Dolaze milicionari Tomo Čalakov (iz Zavalje) i neki Ivan. Čalakov osjetio miris duhana i pita učitelja Boška:

– Gdje kriješ duhan?

– Poviše učionice na šufetu – odgovori mu učitelj.

Čalakov je ušao u učionicu, odložio pušku, uzeo dvije klupe i stavio ih jednu na drugu s namjerom da se popne na šufet. Kad se počeo peti na klupe, učitelj uzme njegovu ostavljenu pušku i govori mu:

– Razoručao sam te, a nisam lud da stavljam duhan na šufet.

– Ostavi Boško pušku! – govori mu milicionar Čalakov.

– Ne ostavljam, a još ću te prijaviti komandiru da si ostavio pušku.

Kad je Čalakov vidio da učitelj Boško ne popušta, siđe s klupa, pozva kolegu i napuste Gluminu neobavljena posla. Kad su milicionari otišli, dolazi Stojan i govori učitelju:

– A, učo moj, imo sam poluđet, od straha da te ne odvedu!

UČO JE ISKOČIO

*P*red kućom pokojnog Vlahе Previšićа bio je visok binjaš kamen (više ga nema)¹⁹, preko metra visine, na koji je iskakala sestra Alipaše Rizvanbegovića. Gluminskim momcima bio je izazov iskočiti na kamen. Rekli su i učitelju Tomičiću da ne pokušava jer je bilo dosta slučajeva da su mnogi koljena polomili. Učo je probao i uspio. To se pročulo.

¹⁹ Kamen sa kojega s uzjahivalo na konja.

UČITELJ JE OŠTRIO GRAMOFONSKE IGLE

*K*upila obitelj Boki Previšiću gramofon 1952. godine, veliki gramofon s još većim gramofonskim pločama. Učitelj Boško Božo Tomičić oštrio je gramofonske igle dok je bio u Glumini.

HAJDE KUMA, NEKA BUDE KAKO BILO

*N*a satu tečaja za opismenjavanje odraslih pitala Mara kumu Vidu Prkačinovu (udanu za Vinka Njavru):

– Kuma, koje mi je ovo slovo?

– Hajde kuma, neka bude koje bilo!

I kad je kuma propala (nije položila tečaj) Vida je pitala iz čega je pala?

– Iz onoga neka bude kako bilo.

RASKALAŠIO NAROD MALU NEĐU

*P*riča učitelj Boško Tomičić kako je narod raskalašio malu Neđu i neće nikog poslušati.

– Evo da će mene poslušat’! – govori Đuki Pažinu.

– Neće! – potvrđuje mu Đuka.

– Hajdemo u Prkačina pa ćemo vidjeti.

Kad su došli u Prkačina govori Boško maloj Neđi:

– Neđe, hajde reci neću!

– Neću.

– Eto vidiš Đuka da me poslušala.

– Neđe, imaš li mladića?

– Što će mi?

– Hoćeš li se udati?

– Nema mi ništa mrže, šta će mi to – odgovori mi Neđa.

OČI U OČI S VOĐOM ČOPORA

*I*šao učitelj Boško na priredbu u Gornje Hrasno i u Herovinama susreo se s čoporom vukova. Oči u oči gledao se s vođom vučjeg čopora. Vjerojatno su se vuci prije susreta s njim već negdje najeli pa su uču pustili na miru.

UČITELJICA PJEVA K'O GRAMOFON, A UČITELJ K'O RADION

*U*čitelj Zahir Kudra s učenicima je upriličio priredbu u školi (svibanj 1953.). Pozvao je i sestru Ajšu, koja je tada bila učiteljica u Gornjem Hrasnu. Zamolio ju je da nešto otpjeva. Otpjevala ona makedonsku pjesmu *Dani, duni, dan...* i *Kraj Senkine kuće*. Zapjevao bi i on s njom, ali ona mu reče:

– Ne znaš ti pjevati.

Ipak su skupa zapjevali, a komentar publike je bio:

– Učiteljica pjeva k'o gramofon, a učitelj k'o radion.

VRABAC²⁰

Satirično-humoristična predstava *Vrabac* svakome je u Hutovu rekla ponešto znakovito za njemu. Na pozornici, iza velikog plakata na kojemu je bio nacrtan vrabac, cvrkutale su Ljilja Džono (autorica teksta), Anica Vukasović i, mislimo, Cvija Matić. *Vrabac* je izveden 1961. godine i još nije zaboravljen.

– Dobra večer, želim svima
koliko vas ovdje ima
i onome koga nema
za drugi put nek se sprema.
Doletio vrabac mali
nešto novo da nam javi:
da nam javi vijesti male
svima nama dobro znane.

²⁰ Ovu verziju *Vrabca* (očito je dopunjavana) ispjevanu 1961. godine, zapamtio je i zabilježio po sjećanju Jozo Joco Butigan umirovljeni učitelj iz Neuma. Mara Marčinko Lakić ispjevala je uvodni, pozdravni dio, a Vera Jurilj Prkačin dio o Vidi Prkačinu.

Ja sam vrabac, mala ptica,
al' sam vel'ka pričalica.
Ja iz šume brzo stižem
i pred vama glas svoj dižem.
Ja ću bacit' malo šale
na prisutne ove sale.
Ja ću pjevat' vrlo živo
da ne bude nikom krivo;
Da ne budem puno oštar
je li ovdje Pero poštar?
Njegov osmijeh valja pare
kad utjehu curam' daje.
Kad ujutro pošta dođe
svaka cura k njemu pođe.
I s veseljem Peri hita
Ima l' išta? – njega pita.

Pero svaku curu gleda
onda pisma sva pregleda.
Sine dragi, ne bud' ljuta-
nema danas, bit će sutra.
Čini mi se, evo ođe
Previšića knjigovođe.
I on ima manu malu
neka primi to za šalu.
Kad putuje, traži zgode
da ga štogod ne ubode.
A polako nogom staje
k'o da gazi ptičje jaje.
A debeli Matić Ante
tehničar je, to svi znate.
Išao je jednog dana
da nabavi traktor nama.

Prošeta se on do Bosne
do Ilidže te ponosne.
Kada viđe traktor mali
on šoferu na njeg' stavi.
Na traktor je Antun stao
trbuh mu se uzdrmao.
Pro planine traktor gmili
stresa Antu Bože mili,
a srce mu stalno tuče:
Hoću l' doći živ do kuće.
Evo vam ga u Hutovu
vi počujte samo ovu:
Naređenje Džoni daje
Siplji gaza! Traktor staje!
Ja odavde moram stići
i u Gradac odmah sići.

Da obiđem bolesnika
Vukasović Matanika.
Iz Graca se Antun vrati
pa on stade večerati.
Stojka odmah k njemu hita
za Matino zdravlje pita.
A Antun joj sažaljivo:
s dušom se je rastavio.
Pa kad hranu smetnu u se
do kreveta primaknu se.
Pokrij mene samo malo
život mi je malaksao!
Odmah zaspao, dugo ne bi,
da on malo dođe sebi.
Pođe Stojka iz kućice
baš do Ane komšinice

Aoj, Ane, zar ne znate
umro nam je sinoć Mate!
A počujte dalje priču
ode Ana na stanicu.
Pa svoj svojti ona javi
da je umro Mato stari.
Kad otvori Antun oči
iz postelje naglo skoči.
Pa na Stojku vikat stade
kakve tamo javi jade
Što uradi, jadna bila,
Matu živa sahranila!
Cijeloj svojti šalji notu
da je Mato u životu!
Jednog ljeta, braćo mila,
bezvodica kad je bila,

usred žednih ljetnih dana
na stanici pumpa je ključana.
Na stanicu kad izađeš
tu Raiča Mirka nađeš.
Svaka žena gore hita
za Raiča Mirka pita.
A naš Mirko našo zgodu
po stanici dijeli vodu.
Tajne znake lampom daje
a u pumpi vode ponestaje.
Ajde bona brže, bliže
eno vidiš druga stiže.
Još ću ovoj vode dati
pa ću pumpu zaključati.
Kada prva kiša pade
Mirko šefu ključe daje.

Sad imade vode dosta
pa bez carstva Mirko osta.
E, da smijem reći dvije
komandiru milicije.
Čeka Novo kad će zima
da s kunicam komandira.
Al' zbog prošle zime male
kunice se ošugale.
Nek zabavu drugu traži
ove zime lov ne važi.
Lakićka se puno ljuti,
Što joj Mato uvijek šuti
Ispijev'o sam ovdje dosta
Butigan mi Boško osta.
On i Džono to su ptice
što im rade prodavnice.

Onog dana braćo mila
kad je Rista odselila.
Na stanici Boško bio
s tugom se je rastavio.
Al' sam čuo temu finu
baš o Niki Prkačinu.
Da će kupit' limuzinu
pa da vozi u Gluminu.
I Vide mu veli 'vako:
Za to ćemo Niko lako,
iako su kola stara
dat' ću i ja pola para
pa u jednom vozi dimu
iz Hutova u Gluminu.
Još da smijem nastavnike
opjevati u prilike.

Ima i tu nešto novo
pa izgleda već gotovo.
Naša Ema i naš Sudo
vole vam se oni ludo.

Vera je upamtila ovako:

Sad ću reći jednu finu
baš o Vidi Prkačinu
da će kupit limuzinu
i vozit se u Gluminu.
A Džono mu veli vako:
Zato ćemo Vide lako,
i ako je ona stara,
ja ću dati pola para,
pa o jednom dimu,
ti se vozi u Gluminu.....

Priče i pjesme

PUSTE MOJE STARE HRANE

Vide zvani Mazanik prijavio se da zna plastiti kamare slame i sijena (iako je za taj posao trebalo iskustvo, a Vide ga nije imao). Za kamer-majstora (tako zovu onoga tko plasti slamu u Slavoniji²¹) trebala je biti i bolja hrana. Prvo jelo, pa onda na posao. Vide se odmah prihvato pečene guske i govori:

– Puste moje stare hrane.

A nikad prije nije gusku vidio, nego ako je koja preletjela zimi preko Glumine. Kad je posao počeo, gazda vidje da Vide ne zna plastiti kamere pa reče:

– Majstor Vide, to ne ide dobro.

– Znam ja, očiju ti, i na lijevu i na desnu ruku – njemu će Vide.

A sutradan Vide nije više kamer-majstor, nego pod vršalicu pa je svakodnevno za vratom imao četiri prsta pljeve.

²¹ Vide je bio u izbjeglištvu u Slavoniji za vrijeme Drugog svjetskog rata.

TRAŽILE PIVO

*K*ada je 1901. godine izgrađena željeznička pruga kroz Hutovo, izgrađeni su uz željeznički kolodvor i podignuti novi objekti. Formiralo se novo naselje ispod željezničkog kolodvora, koje nazvaše *Zapolje*, a mlađe generacije zvaše ga *Stanica*.

Nicale su trgovine mješovitom robom, kavane i gostionice. Vukan otvorio kavanu. Matić pod željezničkom baščom otvorio trgovinu mješovitom robom i prodavao razna pića. Držao je i pivo (piće do tada nepoznato), koje se svidjelo čak i djeci. Negdje pred Prvi svjetski rat (1914.) Marija Matić (1901.), trgovčeva kći, rekla Kati Konjevod (1905.) Vukanovoj:

– Hajde, Kate, da obijemo ćilite pa ćemo se napit piva! (Marija je već probala pivo pa joj se svidjelo).

Pivo je držano u nekoj potpečini-ostavi, ali pod lokotom. Dogovore se kako će obiti lokot da uzmu pivo.

Tako i urade, ali čuo Vukan da netko tuče u Matića trgovini preko puta njegove kuće pa upita ženu:

– Gdje je Kata?

Žena nije znala za Katu. Vukan ode u dućan, pa u podrum, kad njih dvije obijaju ćilit. Kad su vidjele Vukana, Marija je uspjela pobjeći, a Kata je ostala. Ukočila se od straha kad je vidjela da u Vukana iza vrata ispod gunjca viri šipka. Dobro je Kata osjetila šipku. Neka susjeda čula kako Kata plače pa joj rekla majci Bogdanuši:

– Bona, što ne braniš dijete?

– Neću! Volim ja meni, neg' djetetu. Ne smijem!

MLADA SE NAPILA VODE I OZDRAVILA

*U*davala se Zorka 1950. godine pa je majka Mara savjetuje kako se mora ponašati.

– Nemoj ti biti kao Marčinkova nevjesta iz Dubrava. Razboljela se, prilegla pa je pitali:

– Bi li išta mogla?

– Bi' – kaže – da mi se napiti vode iz Dubrava s te i te čatrnje, odmah bi' izdravila.

Pokojni Marko Medić, moj djed, govori joj:

– Bona, ja ću ti donijeti.

– Odakle, iz Dubrava? Pa gdje ćeš ići u Dubrave po vodu?

– Dajte vi meni tikvu – reče Marko.

Tikvu stavi u zobnicu te na rame, te odatle u Herovine (2-3 km dalje). Nalio vode odmah toga dana.

Došao je sutradan i počeo s njom razgovarati.

– Pitaju li, moj Marko, za me?

– Pitaju sve one žene.

– Jesi li ti rekao da sam ja ovakva?

– Jok, bona, ja sam kazao dobra, čestita. Glumina je veliko selo, svak se hvali s njom, sa svakim se ona šali i s njom svatko. Fina i dobra.

Napila se mlada vode i ozdravila.

PRVA ŽENA PREDSJEDNIK DRŽAVE

*P*rvu električnu rasvjetu Hutovo je dobio polovicom 60-ih godina prošlog stoljeća, a prosvijetlilo je do Vukorepa u Karasovicama. Stručne radove iz Zgrade do Karasovica izvodili su električari iz Čapljine, Pero i Blago Cvitanović te Miomir Blagoje, zvani Sivi. Kada su radovi završili i žarulja prosvijetlila u Karasovicama, 19. siječnja 1966., Ivo napravio proslavu.

S razlogom su upamćeni datum i godina, ne zbog žarulje (ta imali smo lampu br. 11) nego zbog Indire Ghandi, koja je toga dana prvi put izabrana za premijerku Indije. Društvo je slušalo radio-vijesti i na vijest da je Indira izabrana za premijerku električar Blago uzviknu:

– Ljudi, gdje će žena bit predsjednik države!

Možda je ta njegova reakcija bila s razlogom jer još nije bilo zaživjelo pravo žena. Danas to nitko ne bi doveo u pitanje, pođi od sebe!

ANTUNOVA MOLITVA SPASILA UČENIKE

*V*ozač Mićo Zirojević povezao školski autobus zvani *Vesna* (TAM kupljen u Dubrovniku) pun učenika iz Hutova za Gornje Hrasno. U autobusu, uz prednja vrata, je i školski poslužitelj Antun Maslač, koji razgovara s vozačem Mićom vozeći se prema krivini *Lakat*, pod Prijevorom.

Ulazi Mićo autobusom u krivinu, ali je ne može uhvatiti od prve. Stade, kočnice popuštaju, a autobus lagano kreće natrag prema provaliji u Raičevo polje. Zadnja osovina prelazi rubnik i autobus ostaje visjeti nad provalijom.

Antun je na prvim vratima i drži autobus na vagi, moleći se Bogu, a vozač Mićo ne prestaje psovati. Antun mu preko molitve govori da iziđu veći učenici na stražnja vrata i podbace kamenje pod autobus.

A on i dalje drži autobus na vagi i moli se, a Mićo i dalje psuje. Kad su djeca vidjela što se događa, izišla su. Podbacila su kamenje pod autobus pa su izbjegli veliku katastrofu. Pričalo se dugo o tome kako je Antunova molitva spasila učenike.

OCJENA HUTOVA

Opazio sam da nigdje onakve kulture nema kao u Hutovu. Rekao sam mojim tikvarima:

– Vidjet ćete kako su ljudi obučeni, kako su pristojni. Ovo što je u Hutovu nema ni u jednom od okolnih mjesta gdje smo nastupili.

Na premijeri filma uočio sam nešto što odudara od mjesta u okruženju i šire. Kultura naroda koji je došao s poštovanjem doživljava tu manifestaciju. Kad smo došli bilo je malo naroda, ali se ubrzo počeo skupljati sa svih strana. Sama kultura događaja bila je na iznenađujuće visokoj razini, bez bahatosti, čak i momaka koji su posluživali.

Kasnili ste s programom, hladno je bilo, ali da je to bilo negdje drugdje, svi bi se razišli. Ovdje je svatko bio do kraja i sve je bilo nekako spontano. Bilo mi je krivo što nisam ostao do kraja. Posebno mi se svidio izbor grupa i odabir što će plesati.

Svaka vam čast!

U Hutovu sunce najbolje sja

Ima jedan malen dio svemira

Velik dio mene.

To je moje mjesto.

Zove se Hutovo

Poput zanosna ljepotana

uklesana u kamen

Ponosno gleda u nebo.

Poput malena raja na zemlji

U kojem ptice slobodno lete

I trave slobodno rastu.

Možda veliko nije

Ali duša i ljubav njegova beskrajna je.

Oči su mu poput bistra jezera okupana u suncu

Opijeno trpkim vinom iz najboljih vinograda.

U zvucima lindže i bećarca
Ovaj kraj odjekuje
U veselju dani prolaze.
Krvavim i žuljavim rukama
njegovi se ljudi bore za bolje sutra.
Tu sunce najljepše sija
Tu je moje srce.
Moje je mjesto meni sve.
Volim ga
I voljet ću ga do smrti svoje.

Smilje

Evo ljudi dolaze vremena
Ranom zorom u polje se sprema.
Od duhana nema više love
Pa sjemenke kupuju se nove.
Kažu da je smilje sad na glasu
Od jadnika da napravi dasu.
Pa da vidiš samo majčin sine
Što se krče brda i doline.
Udaraju ljudi na sto muka
Da posade što god više struka.
Hoće žene para za frizuru
Novi komplet ili manikuru.
Na noge se Herceg-Bosna digla
Ne bi l' kako do novaca stigla.

Kad ne mogu sve uradit' sami
Stižu Srbi, stižu Muslimani.
Kada dođu Haso ili Risto
Tek tu vlada bratstvo i jedinstvo.
Kad se radi preko svake mjere
Ne pita se 'ko je koje vjere.
Tu najviše strada k'o i vazda
A tko drugi već kukavni gazda.
Jadni gazda umoran baulja
Pune ruke od motike žulja.
Dok se jadnik on kupa u znoju
Žena vodi politiku svoju.
Jer za pare hoće odmah znati
Pa se samo digitrona lati.
Nađe cifru pa se hvali svima
Samo žulj na kažiprstu ima.

Hercegovci živjeli su jedno
Nekad sito a najviše gladno.
Škrta zemlja malo im je dala
Al' Njemačkoj zato puno *hvala*.
'Ko je onda u Njemačkoj bio
Maraka je dosta zaradio.
Ovoliko smilje sada sade
Da imaju barem malo nade.
Pa ga sade po dane cijele
Dosta im je strane bauštele.
Kad naplate ozari se lice
Neće morat ić' kod Merkelice.
Jest da su nas svi problemi stisli
Ali Bog se i o nama misli.

POSLOVICE

Rekli bi:

1. Kad se braća podijele, ljudi bi pitali pri kome je sreća ostala. A stari bi ljudi rekli:
– Pri onome koji nije grabio sebi.
2. Dok nije prošao sakrament svašta se događalo (zašto je nečega bilo prije, a sada nema).
3. Jača priroda, nego škola
4. Zbog vode se najprije čovjek zamjeri.
5. Ne daj Bože duga bola do umora.
6. Dva prsta obraza, a puna šaka g.....
7. Para je danas obraz.
8. Ako čovjek ne boluje, nije Božji.
9. 'Ko se zlom rodi, zlo ostaje do kraja života.
10. Kuća je jama bez dna.
11. Drži se starih prijatelja, a novih koliko stekneš.
12. Sve su stare riječi istinite, rekli bi stari ljudi.

13. Noć je svačija, a dan je Božji. Idi doma za vidjela, ako ikako možeš.
14. Traži zeca u svom grmu (momak i djevojka).
15. Ako odeš dalje u drva, naći ćeš bolja drva (za djevojku vrijedi obrnuto).
16. Kada Ciganin dođe na vlast, prvo ubije ćaću.
17. Odakle misliš da te sunce grije, otuda te led bije.
18. Teško loncu čekati poklopac iz sela.
19. Ne bi za momka koji je ostavio djevojku.
20. Koji momak ostavi djevojku, zaradio je najveći grijeh, neće mu Bog oprostiti. Ako je ostavi jedan, neće je ni drugi. Tako je to prije bilo.
21. Najveći je grijeh čovjeku koji prisvoji tuđu zemlju.
22. Šta će selo kad nestane žena, prije zore pošta raznesena.

23. Prijatelju, dabogda imo sedam torova i kod njih sedam kerova. Svi ti oni šućeli, samo ti lajo. (Tako bi Luka Previšić pozdravljao neke prijatelje).
24. Jadan ti je onaj 'ko ostane na hrđavu repu (na malu imetku).
25. Najela se gladnica pa se nazvala banica.
26. Moje je da odkukuričem, a kad će svanuti? Ti samo odkukuriči!
27. Čudo je čudo kad iz opanka uđeš u štikle!
28. Sve je dobro znati, pa i rešeta plesti. Ako budeš u dobru, bit će ti fala, ako budeš u hrđi, bit će ti hrana.

ZAGONETKE

- U dno jame gungulovo jaje (gruda masla u stapu).
- Ide medo planinom, namaz'o se slaninom, tere se janjetinom. (žrvnji melju žito, a janječom kožom s vunom smeće)
- Imade otac 100 sinova. Svaki ima kapu, a on nema (dub i na njemu želudi).
- Naidoh kraj jedne zgrade. Na toj zgradi dva prozora i jedna vrata. Na vratima 24 vojnika i među njima crven kapetan (dva oka, usta, zubi/vojnici i jezik).
- Kod tebe u zrna pšenice i ovce bjelice (rupica na bradi).

Recenzije

Prof. dr. sc. Marko Dragić, red. prof. u trajnom zvanju
predstojnik Katedre za književnost i kulturu, i voditelj
Modula za književnost i kulturu na poslijediplomskom
doktorskom studiju

Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Poljička 35

21000 Split

mdragic@ffst.hr

Biserje tradicijskih anegdota i šala Stanislava Vukorepa

(Stanislav Vukorep *Baci jednu i pro strane*,
Knjiga III.)

Arheolog, publicist i istraživač Stanislav Vukorep rodio se 1951. godine u Trebinju. Do umirovljenja je radio u *Zavodu za zaštitu kulturno-povijesne baštine Hercegovačko-neretvanske županije* u Mostaru. Voditelj je etnografske zbirke u Zavičajnoj kući „Hutovo“ u Hutovu. Suosnivač je i urednik časopisa *Vrutak*. Dugogodišnji je snimatelj, zapisivač i istraživač duhovne i materijalne baštine u južnoj Hercegovini. Godine 1990. otkrio je urbanizirano prapovijesno naselje iz ranobrončanog doba na Prisjeci u Hutovu, sudjelovao je u otkrivanju vrijednog nalaza *Neumski ratnik* iz željeznog doba u Vranjevu Selu kod Neuma. Istraživao je i sudbinu hrvatskih žrtava Drugoga svjetskog rata i poraća u istočnoj Hercegovini.

Rezultate svojih istraživanja Stanislav je publicirao u monografijama: *Pruge koje su život značile*, Ravno (2015.), *Povijest osnovnog školstva u Općini Neum*, Dubrovnik (2014.), *Baci jednu i pro strane – anegdote i šale Hrvata iz Hercegovine (2. dio)*, Neum (2010.), *Baci jednu i pro strane – anegdote i šale Hrvata iz Hercegovine*, Neum (2007.), *Dubljeni* (suautor s Ivicom Puljićem), Ravno (2006.), *Preživjeli svjedoke*, Zagreb (2005.), *Stradanje Hrvata tijekom Drugog svjetskog rata i poraća u istočnoj Hercegovini* (suautor s Ivicom Puljićem i Đurom Benderom), Zagreb (2001.). U tisku je monografija *Sjahali kićeni svatovi (Ženidbeni običaji u Hercegovini)*. Objavio je stotinjak znanstvenih, stručnih i popularnih radova te sudjelovao na tridesetak znanstvenih skupova.

Radovi i monografije Stanislava Vukorepa, prema scholar googlu, idu u red najcitiranijih znanstvenika humanističkih znanosti u Bosni i Hercegovini.

Član je uredništva edicije *Humski zbornik* (u kojoj je do sada izišlo 17 zbornika) te godišnjaka *Stolačko kulturno proljeće*. Njegovom su se foto-arhivom služili mnogi autori knjiga i priređivači monografija.

Sudjelovao je u snimanju dokumentarnih filmova o nematerijalnoj kulturnoj baštini. Pripremio je i s članovima Društva prijatelja stari-na Hutovo 1998. godine snimio dokumentarac *Badnji dan u Hutovu*.

Posljednja zbirka Stanislava Vukorepa naslovljena je *Baci jednu i pro strane* (Knjiga III.). Ta je zbirka nastavak dviju objavljenih istoime-

nih zbirka. Nadahnuće za prikupljanje i publiciranje i 3. zbirke anegdota i šala Stanislav ima u pozitivnim kritikama i zadovoljnim čitateljima prethodnih dviju zbirka. Poticajne su riječi jedne od čitateljica: „Sinoć sam uzela vašu knjigu da pročitam nekoliko šala, međutim na kraju sam pročitala cijelu knjigu. Totalno je zabavna i to je baš ono šta čovjeku najviše treba u ovim ne tako lijepim vremenima, život iz jednog vedrog humorističnog kuta. Čestitam i hvala.“

Nakon *Proslova*, zbirka obuhvaća 170 šala i anegdota. Na kraju zbirke Vukorep navodi svoje kazivače i kraće podatke o njima te literaturu.

Mnoge anegdote i šale imaju iznimnu pouku i poruku. Takva je, primjerice, ona o velikim i malim narodima: „Veliki narod, kad je i bez dobrog primjera, izmislit će ga, kako bi puku dao poticaj i učvrstio ga na putu vrline. Mali će narod i sjajan primjer odbaciti jer mu je nepotreban.“

Zato i jesmo mali narod jer imamo ugrađenu snizilicu, dok veliki žive i rastu od povisilica koje ih stavljaju nad ine narode...“

Među primjerima u zbirci nalaze se i paremiologizmi poput: „Nekada se govorilo: -Mlado ludo, kada ostari, pamet ga ostavi. Nikad se dozvat pameti. Nisu ni godine što su nekad bile! Nit ga možeš vilati, nit sedlati (rekli bi za svoje-glave ljude). Dabogda imao pa ne imao. Kad ne imao, selio se!

Rekli bi stari: -Pomozi sirotinju, ali joj ne kazuj da si pomogao, osramotit će te! Pomozi sirotu na svoju sramotu!“

Takav je i sljedeći primjer:

„Bog te sačuvao kuge, glada, rata i zle godine.

Bog te sačuvao

Sjekoških ribara,

Svitavskin mlinara,

Maslaćeva pijanstva,

Ivankovića *nereda*,

Menalove hvale i Jurkovića galame.

Bog te sačuvao

Zekića mlinara, mramorskih pčelara.

Bog te sačuvao

Pedića *bilje* i Njavrina poštenja.

Bog te sačuvao

Bokića bogatstva, a posebno te Bog sačuvao

Špičića i Buljkića.

Bog te sačuvao

Štalojih moliboga.

I Bog te sačuvao

Kuzmanova zvona,

Obradovića pjevača i

Previšića guslača.

Bog te sačuvao

Gluminskih zidara i planinštara.

Bog te sačuvao

Hutovske ženskarije i

Obadove muškadije.

Bog te sačuvao Matica bukare.

Selo Gradac i Ćukova greda tu Ćikale opjevati
treba.

Bog te sačuvao iz Glavica klačinara

Neumskih trgovaca...

Od svega te Bog sačuvao.“

U nekim primjerima nalaze se podatci o agregatu koji je prvi proizvodio električnu energiju u Ravnom: „Agregat koji je proizvodio prvu struju Hutovu radio je do 10 sati uvečer. I da je bilo ne znam kakvo sijelo, Ruža Čolića bi upitala koliko je sati pa nadodala: – Odok leć dok se vidi!“

I u ovoj knjizi Vukorep progovara o značaju pruge: „Grgo Raič upamtio je izgradnju željezničke pruge pa bi rekao učitelju Osmanu Bajgoriću: – Učo, nikad mi nismo voljeli raditi. Jedi pure i luka, sjedi i gledaj u sunce! Zaposlili smo se na željeznicu kao pružni radnici i pruga nas je naučila raditi i naučila redu i odgovornosti.“

U nekim primjerima ogledaju se povijesni događaji: „Pričao Mato, pokoj mu duši, da je bio zarobljen u Prvom svjetskom ratu u Rusiji. S njim zarobljen i neki Slavonac. Razgovarao s ovim Slavoncem pa mu se on hvalio kako ima ovo doma, ima ono, ima svega.

– E znam i ja lagati! Pričam ja da sam bogat na kući, da imamo svega. Došlo vrijeme, pustili nas iz zarobljeništva, vratio se doma. Kumim te Bogom, treba jesti, *ljeda te na partiju* raditi (održavanje pruge na željeznici). Treba živjeti. Godinu-dvije, oženio se, i u Turkovićima na stanici prosijavamo leš (otpad od ugljena izgorijelog u lokomotivi). Približava se putnički vlak odozdo, te ubrzo stade.

Iznenada netko iz onoga vlaka dovikuje: -Konjevod! Konjevod!

Kad ja pogledah, onaj moj kolega iz zatvora iz Rusije. Šešir, kravata, kraj njega žena... Imam i ja ženu, ali drugo ništa.

- Konjevod, otkuda ti ovdje pobogu?
- Ivane moj, kažnjen.
- Pa koliko?
- Doživotno.“

Baci jednu i pro strane, Knjiga III., erudite Stanislava Vukorepa doprinos je hrvatskoj usmenoj književnosti te etnologiji i antropologiji. Osim znanstvenicima, knjiga će dobro doći čitateljima za razbibrigu. Stoga, uz čestitke uzornom čuvaru i promicatelju tradicijske baštine Stanislavu Vukorepu, nakladniku s zadovoljstvom preporučam tiskanje ove knjige.

Split, 11. veljače 2018.

prof. dr. sc. Marko Dragić

Mala kristalna kocka vedrine – namisli uza novu knjigu troknjižja *Baci jednu i pro strane*

Iako se humor drži općom ljudskom značajkom, dapače počesto onom koja ga u velikoj mjeri odvaja od svih drugih živih bića, zapravo je riječ o jednoj od najposebnijih ljudskih danosti ili vještina, uzmite kako vam drago. O stupnju njezine posebnosti govori i činjenica da iz književne povijesti od „dugih oblika“ znatno lakše pamtimo spjevove i romane, kojih je i znatno više, nego komedije, humoreske i romance. Spustimo li se sa svjetske na hrvatsku pozornicu, slika je za komediju i humor još poraznija jer uz časne smo iznimke pretrujeni vrhuncima proučavanja depresije, kako mi je još kao studentu ispriповjedio prof. Krešimir Nemeć, koji dobrano nadilaze svjetski prosjek, a humor smo nakon Držića uglavnom ostavili zavičaju. Naime, čak se i humor književnih zvijezda temelji na mjesnim iskustvima jer, da oprijmimo, Ante Tomić, kojega se nastoji uznijeti na prijestolje općega suvremenog hrvatskog komedijanja većinu likova, pa i osobnih primjedaba pisanih oštrim jezikom, baštini iz zavičajne Imotske krajine. Na temelju bi se iznesenoga moglo zaključiti da je humor znatno podložniji sudu vremena, ali i da je, koliko god bio općom,

svečovječanskom, ujedno i zavičajnom ili čisto osobnom značajkom.

Za Stanislava Vukorepa već sam jednom rekao da me iznenadio izdajući prvu knjigu humorističkoga sadržaja, a sad je preda mnom već treća u koju su uvrštene priče i pjesme te predstava *Vrabac*. U svima se njima zrcale upravo te opće i pojedinačne crte humora, a i neke koje bismo mogli nazvati nadmjesnim, tj. područnim ili pokrajinskim (jer valja tek utvrditi dokud granice te vrste humora sežu). S obzirom na to da sam ponajprije oblikovan u kraju s bitno drukčijom vrstom humora, a s druge sam se strane tijekom terenskih istraživanja s autorom na opori hercegovački humor naviknuo, pa donekle ga po potrebi i počeo upotrebljavati, moglo bi se reći da istodobno imam vanjski i unutarnji pogled.

Pod općim bismo crtama mogli izdvojiti psihoterapijsku ulogu humora i jezične nesporazume. Psihoterapijska je uloga ujedno opća i pojedinačna jer opća uključuje političare i pripadnike represivnoga sustava (žandare, milicajce i sl.) te jezične nesporazume (broka je negdje vjedro, a negdje bruka). Na pojedinačnoj je razini humor sadržan u ovoj knjizi svojevrsan posljednji trag jednoga svijeta na umoru, pa su mu, poput književnih djela iz starijih razdoblja, potrebna objašnjenja (tako, primjerice, doznajemo da su djeca nekoć bila zadužena za češanje starijih), a nađe se u njemu i s današnjega gledišta gotovo jezivih slika poput izbijanja zdravoga oka (prisjetimo se da su i mnoge bajke zapravo bile priče strave i užasa), koje su odrazom često

neljudskih prilika kojima je mjesno stanovništvo bilo izloženo te koje se čak i „najcrnjim“ humorom branilo od silnika koji je svoje podanike motrio „iz kule svoje“ zabavljajući se smišljanjem načina kako da raji napakosti. Zavičajnost se ogleda i u prezimenima (navodno je Noa bio Mustapić) i toponimima (neiscrpno Donje selo koje bi rado postalo Donjim Selom, ali je autor udobre s potkupljivim lektorima i uspješno stavlja soli na rep separatistima), vrstama plašila za djecu (zečevi, dume tj. svećenici i pripadnici jednoga roda, a kojega, pitajte autora) te nevjerojatnom maštovitošću puka (tako je jedan djed unuku izradio igračku probivši kornjačin oklop i utaknuvši u nju drveni predmet koji oponaša prikolicu). Doduše, ne smijem to prešutjeti, djedova bi snalažljivost mogla izazvati žestok odgovor društava za zaštitu životinja.

Pokrajinske su crte razvidne u dijelovima koji se tiču *ćakula* (tako moj brački poznanik zove svojega prijatelja u Zagrebu da sazna što se događa na Braču, a Prapatićani zovu u Gabelu) ženidbenih savjeta: dijelu nitko ne valja (jedan se sastavljač srodnih savjeta vjerojatno stoga otisnuo među svećenike), dijelu svatko valja, a svatko želi da drugomu, šlagerski se izrazimo, bude kao njemu. Naddržavna je i nadnarodna značajka humora ovjekovječena u ovoj knjizi i otpor prema autoritetima svake vrste koju bi napisah to već negdje, trebao zaštititi UNESCO kao nematerijalnu kulturnu baštinu jer s obzirom na različita ograničenja koja se nameću, pitanje je hoće li budući naraštaji iskazivati toliku hrabrost. Razlika je u odnosu na ostale dijelo-

ve Sredozemlja u odabiru jezičnih mogućnosti koje su uz more uvijek „mekše“, lirskije i osobnije, a u zaleđu oporije, epskije i općenitije jer su i životni uvjeti teži.

Stanislav Vukorep ovom je još jednom napisao jednu malu posvetu zavičaju, iskazao uobičajenu razinu poznavanja terena te za buduće naraštaje sačuvao sliku života jednoga svijeta koji nam je podjednako bliz i dalek. Stanovnici su toga svijeta bili i u žiži, i na rubu, bili prvim korisnicima suvremenih prometala u širem zavičaju, a posljednji do kojih dolazi internet... Kako je njima bilo u duši dok su gledali kako ih novi svijet mimoilazi, ne znamo, ali smo se na temelju i ove knjige uvjerali kako je i njih obuhvatila ona mala kristalna kocka vedrine... A što nam više od toga treba?

dr. sc. Domagoj Vidović
viši znanstveni suradnik
Institut za hrvatski
jezik i jezikoslovlje
Republike Austrije 16
10000 Zagreb

KAZIVAČI, IZVORI I LITERATURA:

Bajgorić, Osman, Mostar: *Pruga nas je naučila raditi; Plač je pomogao;*

Balić, Ivan (1936.-2016.), Gabela: *Pomaknite se vi ljudi; Vide je našao radnju i hranu; Ali mi pusto godi; Puste moje stare hrane; Svakako si mi ogladnio gudu; Neću prvi, a neću zadnji; Svi državni; Vaša vjera odma do naše; Svak drži svoj kamen; U Hutovu pčele zimi nose vunu; Bre, Mujo, što si ti ovdje? Svi ga zovu Prkačinom; Muško ikad, žensko nikad; Šipak; Dotjerajte vi Grgića, ko sam ja...; Mudrolije Jove Čulina; Ne valja biti grabežljiv; Na zdravlje stari; Skuhana jaja; Tri puta krehno Titu; Ovo je pismo prije Boga; Kud se češeš ojađen bio; Umro ima nekoliko dana; Uhvatio za pogrešnu nogu; U nas se baksuz ne može roditi nikada; Vako ti svako tvoj bio veseo; Jadan ti sam evo mi ispo sav drob; Ne daj Bože da udare u vriježu tikava; Gunj za popravak čatrnje; Uh, kako će naš mal stradat;*

Batinović, Stjepan; *Dumo i njegov narod, broj 19. prosinac 1974., str. 56.; Bože udri prvog!, broj 25, studeni 1978., str. 32.; Svi bi se čudili; Isto; Umro između dva kruha; Isto*

Bukvić, Boro, Mostar: *Idem na uru*

Daničić, Ivo, Župa dubrovačka: *Sladovica je natjerala čovjeka*

- Glavaš, Matea, Hutovo: *U Hutovu sunce najljepše sja.*
- Glas Hutova: *Ode mojih 200 KM; I Noa je bio Mustapić; Donje selo postaje Ibiza; Mali, evo kamion, vozi, ne pretovara*
- Leto, Mato, Župa dubrovačka: *Ah, tu, sad, sad.*
- Obradović, Anđelko, Čapljina: *Neka se stide što su radili u ljubavi; Ne more ti nikako biti naoposlem; Bog te sačuvo*
- Jurković, Ivan, Struge: *Ocjena Hutovu*
- Jurković,.....Bajovci: *Zar nisam*
- Katić, Slavko, Neum: *Da je sreće iznosio bi je pro praga; Vrutak i Zablatak.*
- Konjevod, Zorka, rođ. Vodenac, Hutovo: *Mlada se napila vode i ozdravila; Poslovice*
- Konjevod, Mato, Hutovo: *Pred doktora zdravo oko; Ima vina kad nema vode; Ako požurite deset minuta; Ti dvije, a ćaća nijedne; Koza ti je ćaća; Vidiš li koja s doba; Što me zoveš kad je ništa*
- Kristić, Marinko, Orahovi Do: *Ako padnem ništa*
- Krmek, Mara, rođ. Matić, Čapljina: *Dumo, ako ti smeta, ja ću ga ugasi; Ja mislim dumo da su oni vršnjaci; Da čujem šta se radi u Prapatnici; Spavam, spavam*
- Vidović, Domgoj, Zagreb: *Zašto si me zagrlio? Dobar bi ti bio političar*
- Noković, Mara, Hutovo: *Nije mi dalo poštenje*

- Narodna: Neće vlada, neću ni ja mlada!; Mlado ludo; Ne sastavljaj ih više;*
- N.N., Ubio bi ja nju po Bogu, ali se bojim vlasti; Nije moja broka; Došli u dvi riči; U Ravnom se osam uzda u našeg Ivu; A seko moja, ne vraća ni on banku; Uhvati jedno moje zdravo; Ne ide jedno s drugim; Što mu se svidjelo; Što mu se svidjelo; U Ameriku ga oporavi; Bi srećom riže; Neka nje s tobom; Zemlja za dobro gledanje; Možeš vraga zatjerat; Još ide „po đe ko“; Poslije ratna partizanska*
- Njavro, Alfonz, Alfo, Čapljina: Ono te dočekalo kad se vrniò doma; Hajde jadna šta sam poje-la? Uveče u kantu žena muze kravu; Šupaju li te vragovi*
- Njavro, Janja (1910.-2000.), rođ. Milinković, D. Hrasno: Tri se puta ženio*
- Matijić, Mato, Čapljina: Ja u službu doći ne mogu*
- Mustapić, Luka, Čapljina: Skuhala mu ribu s kupusom*
- Mustapić, Draga, rođ. Matić, Hutovo: Komiša li se Niko; Daju, daju*
- Obad, Mara Maruška, rođ. Ćorak, Dubrovnik: Zašto plačeš kad te ne boli?*
- Pavlović, Marko, Žukovice: Zagonetke*
- Pažin, Vedrana, rođ. Vukorep, Metković: Ovdje odjelo kupuje i pogrebnik*
- Previšić, Ivan, Hutovo: Nejadi janjci; Ima Gospa i pametnijeg posla; Svak svoju oblide; Poslovice*

- Previšić, Nada, Hutovo: *Jedan tuđ, jedan nije moj*
- Previšić, Niko, Hutovo: *Biranje poljara u Glumini*
- Previšić, Stanislav, Čapljina: *Sve će biti na guvnu; Milicija mu digla jaja*
- Puljić, Ivica, Neum: *Čula, rekla, kazala; Nevjesta je nastradala; Šta će ti pomoć; Volljela bi da su me u avionu vozili*
- Raič, Dragan, Neum: *Istobitan s ocem; Iz Draganove torbe*
- Raič, Ivica, Neum: *Nemoj mijenjat pamet; A oni nama spremili june*
- Raič, Nedjeljka, Neum: *Eto ti Dubrovnika i šuti*
- Skaramuca, Stana, rođ, Vukić, Dubrovnik: *Imamo mi most; Skočit će plamen; Polomiše ćure; Pod lozom diše; Nije lako ići u Milana*
- Školske: *Našeg Petra upropasti jetra; Moj seksualni život; DOZ je zakon; Hajde ustaj došo ti je tovar drva; Kraljevina; Suzbi te zagrada; Ako te uhvatim za čupe; To mi ne smeta; Treba kruh zaradit pa ga pojesti; Opet traže škripare; Ove će se ovce pitati u Dubrovniku; Oboji je u crveno; "Lemuzina"; Ja mislio da si ti pametan; Sad ga Vi kurlajte; Idem ja mom Brandži puhat loptu; Ima vremena da uči, a ne uči nikako; Neka odkine štikle; Učo, ja sam taj bio; Što znaš o Omeru i Merimi?; Išao u zadrugu kupiti sladoled; U srijedu je roditeljski sastanak; Željku jedinica i petica za sastav; Djecu im iz škole dizali u vojsku; Nitko*

od roditelja nije smio odati postupak tog nastavnika; Povučjem tragu; Antunova molitva spasila učenike; Kolača, kolača; Ja sam Ajša, ona je Milena; Kako si mogla; Nemoj čojeka voditi; Tko upravlja našom zemljom; Polovica ih otpala; Ako se udušim; Peticom ili trojkom; Pilot; Ima ih tada šesnes; *Učo sakrio duhan; Učo je iskočio; Učitelj je oštrio gramofonske igle; Hajde kuma neka bude kako bilo; Raskalašio narod malu Neđu; Oči u oči s vođom čopora; Učiteljica pjeva k'o gramofon, a učitelj k'o radio; Vrabac*

Štambuk, Drago, *Gorući Buda*, Večernji list, subota, 3. veljače 2018.

Terkeš, Vide, Čapljina: *Ima li na Trebinji komunisti; Jesi li ti oni Terkeš?*

Trojić, Vide, Hotanj hutovski: *Najbolje šuti; Gasi vatru*

Udženija, Anica, Dobri Do: *Kažnjen doživotno*

Vujnović, Anica, Hutovo: *Tražile pivo; U perlon bluzi nema u crkvu; Ne bi za momka koji je ostavio djevojku*

Vuletić, Stojan, Zagorac: *Prije će crni Staljin na stanicu*

Vukorep, Stana, Hutovo: *Kakve ovo tice po kiši lete*

Vukorep, Stanislav, Čapljina: *Prva žena predsjednik države; Odok leći dok se vidi; Andriji je posljednjem svijetlilo*

Literatura

Botica, Stipe, *Hrvatska usmeno književna čitan-ka*, Školska knjiga, Zagreb, 1995.

Batinović, Stjepan, *Dumo i njegov narod*, VŽH, Brojevi: 19. prosinca 1974., 25. studenoga 1978.

Dragić, Marko, *Poetika i povijest hrvatske usmene književnosti* (fakultetski udžbenik), Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, 2007/ 08.

Pasarić, Josip, *Hrvatske narodne šale*, Zagreb, 1923.

Vukorep, Stanislav, *Baci jednu i pro strane*, II. Dio, Neum, 2010.

Kazalo

PROSLOV TREĆEM DIJELU	5
MLADO-LUDO	9
UBIO BI JA NJU PO BOGU, ALI SE BOJIM VLASTI.....	10
ONO TE DOČEKALO, KAD SE VRN'O DOMA	11
KAKVE OVO 'TICE PO KIŠI LETE	12
AH, TU, SAD, SAD	13
ODOK LEĆI DOK SE VIDI!	14
ANDRIJI JE POSLJEDNJEM SVJETLILO	15
ISTOBITAN S OCEM.....	16
NEJEDNAKI JANJCI.....	17
SVE ĆE BITI NA GUVNU	18
OVDJE ODJELA KUPUJE I POGREBNIK.....	20
IMA GOSPA I PAMETNIJEG POSLA.....	21
VRUTAK I ZABLATAK.....	22
NEĆE VLADA, NEĆU NI JA MLADA.....	23
HAJDE JADNA ŠTA SAM POJELA	24
ODE MOJIH 200 KM	25
UVEČER U KANTU ŽENA MUZE KRAVU	26
I NOA JE BIO MUSTAPIĆ	27
DONJE SELO POSTAJE IBIZA	28
MLADO LUDO.....	29
DOBAR BI TI BIO POLITIČAR.....	30
KOMIŠA LI SE, NIKO	31
DAJU, DAJU	32
PRUGA NAS JE NAUČILA RADITI	33
NIJE MOJA BROKA	34
IDEM NA URU	35
DOŠLI U DVI RIČI.....	36
RAVNO IH SE OSAM UZDA U NAŠEG IVU	37

MALI, EVO KAMION VOZI, A NE PRETOVARAJ	38
NEKA SE STIDE ŠTO SU RADILI U LJUBAVI..	39
KAŽNJEN DOŽIVOTNO	40
BOG TE SAČUVAO	42
NE MORE TI NIKAKO BIT' NAOPOSLEM.....	44
DUMO, AKO TI SMETA, JA ĆU GA UGASITI .	45
JA MISLIM, DUMO, DA SU ONI VRŠNJACI.....	46
SLADOVICA JE NATJERALA ČOVJEKA... ..	47
A SEKO MOJA, NE VRAĆA NI ON BANKU	48
IMA LI NA TREBINJI KOMUNISTA.....	49
ČULA, REKLA-KAZALA.....	50
JA U SLUŽBU DOĆ NE MOGU	51
JESI LI TI ONI TERKEŠ?.....	52
IMAMO MI MOST.....	53
SKOČIT ĆE PLAMEN	54
POLOMIŠE ĆURE.....	55
POD LOZOM DIŠE	56
NIJE LAKO IĆI U MILANA	57
TAKVA NEĆE ŠTEDJETI.....	58
PRIJE ĆE CRNI STALJIN NA STANICU.....	59
NEVJESTA JE NASTRADALA	60
ŠTA ĆE TI POMOĆ?.....	61
VOLILA BI DA SU ME U AVIONU VOZILI	62
UHVATI JEDNO MOJE ZDRAVO.....	63
NE IDE JEDNO S DRUGIM	64
IVIN SAVJET KĆERIMA	65
BIRANJE POLJARA U GLUMINI.....	66
ŠTO MU SE SVIDJELO.....	68
NE SASTAVLJAJ IH VIŠE.....	69
U AMERIKU GA OPORAVI	70
SREĆOM BI RIŽE.....	71
NEKA NJE S TOBOM.....	72
NAJBOLJE ŠUTI	73
GASI VATRU	74
POMAKNITE SE, VI LJUDI	75
NEMOJ MIJENJAT PAMET.....	76

AKO PADNEM, NIŠTA	77
SVAK SVOJU OBLIDE.....	78
JEDAN TUĐ, JEDAN NIJE MOJ.....	79
VIDE JE NAŠAO RADNJU I HRANU	80
ALI MI PUSTO GODI.....	81
SVAKAKO SI MI OGLADNIO GUDU	82
NEĆU PRVI, A NEĆU NI ZADNJI	83
SVI DRŽAVNI.....	84
VAŠA JE VJERA ODMAH DO NAŠE	85
ZEMLJA ZA DOBRO GLEDANJE.....	86
SVAK DRŽI SVOJ KAMEN.....	88
U HUTOVU PČELE ZIMI NOSE VUNU	89
BRE MUJO, ŠTO SI TI OVDE?.....	90
SVI GA ZOVU PRKAČINOM.....	91
MUŠKE IKAD, ŽENSKE NIKAD.....	92
ŠIPAK.....	93
DOTJERAJTE VI GRGIĆA, ‘KO SAM JA.....	94
MUDROLIJE JOVE ČULINA	95
NE VALJA BITI GRABEŽLJIV	96
NA ZDRAVLJE, STARI	97
SKUHANA JAJA	98
TRI PUTA OPSOVAO TITA	99
OVO JE PISMO PRIJE BOGA	100
KUD SE ČEŠEŠ, OJAĐEN BIO	101
VIDI SE DA NIJE MUŽOVALA.....	102
UMRO IMA NEKOLIKO DANA	103
U NAS SE BAKSUZ NE MOŽE RODIT NIKADA	104
‘VAKO TI SVATKO TVOJ BIO VESEO.....	106
UHVATIO ZA POGREŠNU NOGU	107
JADAN TI SAM, EVO MI JE ISP’O SAV DROB	108
NE DAJ BOŽE DA UDARE U VRIJEŽU TIKAVA	109
GUNJ ZA POPRAVAK ČATRNIJE	110
DA ČUJEM ŠTA SE RADI U PRAPRATNICI... ..	111
SPAVAM, SPAVAM	112

UH, KAKO ĆE NEČIJI MAL STRADAT	113
BOŽE, UDRI PRAVOGA.....	114
SVI BI SE ČUDILI.....	115
UMRO IZMEĐU DVA KRUGA.....	116
PLAČ JE POMOGAO.....	117
U PERLON BLUZI NEMA U CRKVU	118
TRI SE PUTA ŽENIO	119
DA JE SREĆE IZNOSIO BI JE PRO PRAGA.....	120
SKUHALA MU RIBU S KUPUSOM	121
MOŽEŠ VRAGA ZATJERAT'	122
POSLIJERATNA PARTIZANSKA.....	123
ETO TI DUBROVNIK I ŠUTI	124
NIJE MI DALO POŠTENJE.....	125

Zgode s gradilišta G.P. Konstruktoru u Okladnici Hutovu	127
--	-----

PRED DOKTORA ZDRAVO OKO	129
IMA VINA KAD NEMA VODE.....	130
AKO POŽURITE DESET MINUTA	131
KOZA TI JE ČAĆA.....	132
VIDIŠ LI KOJA SU DOBA.....	133
A ONI NAMA SPREMILI JUNE	134
JOŠ IDE PO ĆE KO	135
ŠTO ME ZOVEŠ, KAD JE NIŠTA	136
USPIJEM IM POBJEĆI	137
ZAR NISAM?.....	138
NEKA OTKINE ŠTIKLE.....	139
ŠUPAJU LI TE VRAGOVI.....	140
ZAŠTO SI ME ZAGRLIO?.....	141

Školske	143
---------------	-----

NAŠEG PETRA UPROPASTI JETRA	145
MOJ SEKSUALNI ŽIVOT.....	146

DOZ JE ZAKON	147
ZAŠTO PLAČEŠ KAD TE NE BOLI?	148
HAJDE USTAJ, DOŠAO TI TOVAR DRVA	149
KRALJEVINA.....	150
SUZBI TE ZGRADE	151
AKO TE UHVATIM ZA ČUPE	152
TO MI NE SMETA.....	153
TREBA KRUH ZARADITI PA GA POJESTI.....	154
OPET TRAŽE ŠKRIPARE.....	155
OVE ĆE SE OVCE PITATI U DUBROVNIKU.	156
OBOJI U CRVENO.....	157
LEMUZINA	158
JA MISLIO DA SI TI PAMETAN.....	159
SAD GA VI KURLAJTE.....	160
IDEM JA MOME BRANDŽI	
PUHATI LOPTU.....	161
IMA VREMENA DA UČI,	
A NE UČI NIKAKO	162
UČO, JA SAM TAJ BIO	163
ŠTO ZNAŠ O OMERU I MERIMI.....	164
IŠAO U ZADRUGU KUPITI SLADOLED	166
U SRIJEDU JE RODITELJSKI SASTANAK	167
ŽELJKU JEDINICA I PETICA ZA SASTAV	168
DJECU IM IZ ŠKOLE DIZALI U VOJSKU	169
NITKO OD RODITELJA NIJE SMIO	
OTKRITI POSTUPAK TOG NASTAVNIKA	170
PO VUČJEM TRAGU	171
KOLAČA, KOLAČA	172
JA SAM AJŠA, ONA JE MILENA	173
KAKO SI MOGLA	174
NEMOJ ČOJEKA VODITI	175
TKO UPRAVLJA NAŠOM ZEMLJOM.....	176
POLOVICA IH OTPALA	177
AKO SE UDUŠIM.....	178
PETICOM ILI TROJKOM	179
PILOT	180
IMA IH TADA ŠESNES'	181

UČO SAKRIO DUHAN.....	182
UČO JE ISKOČIO.....	184
UČITELJ JE OŠTRIO GRAMOFONSKE IGLE.	185
HAJDE KUMA, NEKA BUDE KAKO BILO	186
RASKALAŠIO NAROD MALU NEĐU.....	187
OČI U OČI S VOĐOM ČOPORA	188
UČITELJICA PJEVA K'O GRAMOFON, A	
UČITELJ K'O RADION.....	189
VRABAC	190
Priče i pjesme	201
PUSTE MOJE STARE HRANE.....	203
TRAŽILE PIVO.....	204
MLADA SE NAPILA VODE I OZDRAVILA ...	206
PRVA ŽENA PREDSEDNIK DRŽAVE	208
ANTUNOVA MOLITVA SPASILA UČENIKE.	209
O CJENA HUTOVA	210
POSLOVICE	216
ZAGONETKE.....	219
Recenzije	221
BISERJE TRADICIJSKIH ANEGDOTA I	
ŠALA STANISLAVA VUKOREPA.....	223
MALA KRISTALNA KOCKA VEDRINE –	
NAMISLI UZA NOVU KNJIGU TROKNJIŽJA	
<i>BACI JEDNU I PRO STRANE</i>	229
KAZIVAČI, IZVORI I LITERATURA:	233
LITERATURA.....	238

*Lahvaljujem se svima koji su
pomogli, na bilo koji način, da ova knjiga
ugleda svjetlo dana.*

